

LIETUVAS

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

2ND CLASS
JULY 27 1993

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LIEPA - JULY 27, 1993

Nr. 142

Žinios iš Lietuvos - Elta

Šleževičius išvyko į Lenkiją

Vilnius, liepos 26 d. (Elta) - Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius sekmadienį išvyko į Lenkiją dalyvauti Stepono Dariaus ir Stasio Girėno tragiško žuvimo 60-ųjų metinių minėjime. Minėjimas vyko lakūnų žuvimo vietoje netoli Pšchel-niko miestelio Gožovo vaivadijoje.

Po minėjimo Adolfas Šleževičius susitiko su Lenkijos lietuvių draugijų vadovais ir skyrių atstovais.

Pirmadienį ministras pirmininkas praleidžia Varšuvoje. Jis susipažins su Lietuvos ambasados darbu, lankysis Lenkijos lietuvių draugijos vietos skyriuje. Tą pačią dieną numatomas privatus Adolfo Šleževičiaus ir Lenkijos ministrės pirmininkės Hanos Suchockos susitikimas.

TVF reikalauja iki 1994 pabaigos stabilizuoti ūkį

Ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius, kai kurie vyriausybės nariai ir Lietuvos Banko valdybos pirmininkas Romualdas Visokavičius liepos 24 d. susitiko su Tarptautinio Valiutos Fondo atstovais. Buvo svarstomas vyriausybės ekonominės politikos memorandumas. Jo projektus pateikė Lietuvos vyriausybė ir Tarptautinis Valiutos Fondas.

Memorandume nustatomos pagrindinės ekonomikos vystymo sąlygos bei tendencijos. Pagal tai Tarptautinis Valiutos Fondas ir Pasaulio Bankas teikia kreditus, griežtai kontroliuodamas, kaip jie panaudojami.

Pernai Aleksandro Abišalos vyriausybės pasirašyto memorandumo galiojimo laikas pasibaigė liepos pradžioje. Tarptautinio Valiutos Fondo ekspertai iš esmės teigiamai įvertino vykdytą ekonominę politiką.

Šis memorandumas apima ekonomikos vystymo laikotarpį iki 1994 m. gruodžio 31 dienos. TVF atstovai reikalauja griežto finansų režimo, mažinti infliaciją ir pasiekti, kad laikotarpio pabaigoje ji neviršytų vieno procento. Praktiškai tai reiškia, kad būtų visiškai stabilizuotas ūkis.

Kitą savaitę, tikriausiai antradienį, vyriausybės nariai ir TVF atstovai, kuriems vadovauja TVF departamentų direktorius Adalbert Knobl, susitiks dar kartą. Tikimasi, kad bus baigtas derinti visas memorandumo tekstas.

Memorandumas turėtų būti pasirašytas maždaug po mėnesio.

Lietuvos Bankas pareiškė pretenzijas litus spausdinusi kompanijai

Liepos 23 d. Lietuvos Banko valdybos pirmininkas Romualdas Visokavičius susitiko su litus spausdinusios kompanijos US Banknote Corporation vadovais ir pateikė pretenzijas dėl sutarties sąlygų nevykdymo, nekokybiškos banknotų gamybos. Pareiškta, jei kompanija ir toliau nevykdys sutarties sąlygų, bus nutrauktas kontraktas bei pareikalauta padengti visus nuostolius, padarytus nevykdant ankstesnės sutarties sąlygų.

1992 m. vasara buvo padaryta litų kokybės ekspertizė ir nustatyta, jog 1991-1992 metais pagaminti litai yra nepakankamai patikimai apsaugoti nuo falsifikavimo ir atspausdinti ant tokio popieriaus, kuris greitai nusidėvi. 1992 m. rudenį naujajį kontraktą dėl 10, 20 ir 50 litų banknotų gamybos pasirašė buvęs premjeras A. Abišala. Buvo susitarta, jog kompanija juos perspausdins už savikainą.

Dalis naujai pagamintų litų jau yra atvežta į Lietuvą. Tačiau jų kokybė, sprendžiant iš Lietuvos Banko pareikštų pretenzijų, vėlgi nėra gera.

Lietuvoje klostojami naujieji pinigai

Utenoje policijos darbuotojai sulaikė nepilnametį, kuris bandė iš pagyvenusio loterijos bilietų platintojo nusipirkti bilietų už dviejų centų monetą, ant jos užklįjaves foliją su penkių litų įspaudu.

Marijampolės rajone sulaikytas vyriškis, iš kurio paimtos devynios 5 Lt. monetos, padarytos iš 5 centų vertės monetų.

Pasak VRM ekonominių nusikaltimų tyrimo biuro komisaro A. Debeikio, Lietuvoje užregistruoti jau 4 atvejai, kai buvo sulaikyti žmonės, bandę falsifikuoti monetas.

Avarija Panerių stotyje

Liepos 22 d. Panerių geležinkelio stotyje formuojant prekinį sąstatą, susidūrė ir nuo bėgių nuvirtė dvi cisternos. Ant žemės išsiliesio 20 tonų dyzelinio kuro. Dar apie 30 tonų kuro buvo išpumpuota iš apvirtusių cisternų.

Pasak valstybinės įmonės „Lietuvos geležinkeliai“ eismo tarnybos viršininko K. Jūro, jų įmonė turės kuro gavėjams atlyginti 2,800 dol. nuostolį ir taip pat solidžią, kol kad dar neapskaičiuotą sumą už ekologinę žalą.

Autorių protesto akcija

Lietuvos kompozitoriai, atlikėjai, rašytojai - dramaturgai, poetai ir vertėjai - pasirašė pareiškimą dėl autorių teisių apsaugos, adresuojamą Lietuvos Respublikos Seimui, vyriausybei, radijo ir televizijos vadovams. Autoriai praneša, kad nuo šių metų spalio 1 d. jie nebeleidžia naudoti savo kūrinių radijo ir televizijos laidose, koncertų salėse, teatruose ar kitaip juos atgaminti. Šitaip jie protestuoja prieš dabartinę autorių teisių būklę. Lietuvoje nėra įstatyminių dokumentų, saugančių ir ginančių dvasinius bei materialinius autorius interesus. Vilkinama svarstyti ir priimti Autorių teisių apsaugos įstatymą atitinkantį Berno konvencijos nuostatomis, arba Lietuvos Civilinio kodekso skyriaus „Autorinė teisė“ papildymus bei pakeitimus.

Lietuva ieško medvilnės tiekėjų

Lietuvos pramonės ir prekybos ministro pavaduotojas Kestutis Baranauskas ir Med-

Naujasis Jungtinių Tautų pajėgų vadas Bosnijoje belgas leit. gen. Francis Briquemont pranešė, jog susitarta su visomis bėkovojančiomis grupėmis Bosnijoje, kad sekmadienio liepos 25 d. rytą pasibaigė visi šaudymai Sarajevo mieste. Šios paliaubos sutampa su taikos derybų atnaujinimu Genevoje.

Neteisėtai paskirstytos valstybės biudžeto lėšos

Vilnius, liepos 26 d. (Elta) - Valstybės kontrolierius V. Kundrotas pranešė, kad 1,182 milijonai talonų iš valstybės biudžeto buvo neteisėtai paskirstyti. Jo pateiktoje pažymoje Seimui, kaip praėjusiais metais visos trys vyriausybės vykdė 1992 m. Lietuvos biudžeto įstatymą, rasta, kad valstybės biudžeto lėšų negailėta šelpti įvairioms politikos ir visuomeninėms organizacijoms: iš viso

vilnės pramonės tarptautinės tarybos „Cotton“ - didžiausio Amerikos medvilnės eksportuotojo - Europos regiono direktorė Marsha Powell aptarė Lietuvos galimybes pirkti JAV medvilnę po 1,240 dol. už toną.

„Cotton“ Europos regiono direktorė M. Powell susipažino su didžiausiomis Lietuvos verslo įmonėmis Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje ir siūlė pasinaudoti JAV lengvatinę kreditų programa. Tokia programa šiemet įgyvendinama Estijoje.

Iki šiol Lietuva iš Uzbekijos medvilnės pirkė už mažiau kaip 1,000 dolerių. Tačiau numatoma, jog uzbekiškos medvilnės kainos išaugs iki pasaulinių. Todėl jau dabar svarstomi įvairių šalių pasiūlymai, tame tarpe JAV ir Indijos. Per pusmetį kainoms susilyginus, svarbiausiu pasirinkimo svertu taps žaliavos kokybė.

Lietuvoje uždraudžiama prekyba užsienio valiuta

Nuo rugpjūčio 1 d. Lietuvos vidaus rinkoje uždrausta prekyba užsienio valiuta. Draudimas galios ir turgavietėse. Liepos 22 d. vyriausybė nutarė, kad visų nuosavybės formų įmonės bei fiziniai asmenys prekiauti ir teikti paslaugas galės tik už litus.

Prekių kainas bei paslaugų tarifus užsienio valiuta įmonės įpareigojamos perrašyti į litus pagal 1993 m. rugpjūčio 1 dienos Lietuvos Banko oficialų kursą. Vyriausybė nurodė, kad „kainų bei tarifų perrašymas į litus negali būti jų didėjimo priežastimi“.

Nuo rugpjūčio 1 prekių ir paslaugų kainos įmonėse, spaudoje, per radiją, televiziją ir reklamose turi būti nurodomos tik litais.

Lietuvos bankams liepta liepos 31 d. valiutines iplaukas inkasuoti iki rugpjūčio 1 d. 12 val.

joms skirta beveik 52 milijonai talonų (0.8% viso valstybės biudžeto). Įvairiems laikraščiams remti skirta 27 milijonai talonų. Pasak valstybės kontrolieriaus, Gedimino Vagnoriaus ir Aleksandro Abišalos vyriausybės pažeidė įstatymus, įvairioms organizacijoms skirdamos 10.3 milijonus talonų. Taip pat kai kurios įmonės buvo neteisėtai atleistos nuo ekonominių sankcijų už neteisėtą įstatymo pažeidimą. Įsikišus Valstybės kontrolės departamentui, iš šių įmonių į valstybės biudžetą išieškota 1.6 milijonai talonų. Pasak valstybės kontrolieriaus, iš viso vyriausybės neteisėtai paskirstė 1,182 milijonus talonų. Valstybės kontrolės departamentas nutarė perduoti Seimo ekonominių nusikaltimų komisijai Energetikos ministerijos finansinės veiklos patikrinimo medžiagą ir įvertinti eksministro Leono Ašmanto veiklą, ne-

Rusija grasina Estijai dėl autonomijos referendumų

Maskva, liepos 21 d. (RFE/RL) - Rusų apgyventų Narva ir Sillamae miestų savivaldybės pavadė referendumus, kad jų apylinkės taptų autonominėmis, jų gyventojai, kurių apie 90% yra rusai, tik truputis virš pusės pasisakė už autonomiją.

Estija neada referendumų rezultatus priimti, nes jie prieštarauja Konstitucijai. Rusijos dienraščiai duotame pasikalbėjime Rusijos prezidento Boris Jelcino patarėjas Sergej Stankevič išėjo, jog jei Estija nepriims Narva ir Sillamae miestų savivaldybių referendumų, kaip galiojančių, „Estijos rusai gali priimti Rusijos pilietybę. O Rusija turi teisę ginti savo pilietius, nesinaudodama tarptautinių žmogaus teisių gynėjų paslaugomis“. Už etninis neramumus šiaurinėje Estijoje Stankevič laiko atsakingomis Europos Tarybą bei kitas tarptautines organizacijas.

Referendumą liepos 21 d. paskelbtos Sillamae miesto taryba ir rekomendavo sukurti įstatymą, apibrėžiantį miesto statusą kaip autonominę sritį Estijoje. Miesto taryba taip pat pranešė, kad pagal naują įstatymą nebus vykdomi įstatymai, kurie

teisėtai skirstant valiutines lėšas.

Kontrolės departamentas teigia, kad L. Ašmanto potvarkiais 724,900 JAV dolerių ir 13,000 Vokietijos markių pervesta mokėti ne ministerijos reguliavimo sferos įstaigoms ir ne už ministerijos darbuotojų keliones į užsienį. Vyriausybė tuos pinigų buvo skyrusi energetikos sistemos technologiniam pertvarkymui, tačiau jie buvo pervesti įvairioms firmoms, tarpininkams ir privatiems asmenims. Buvęs sveikatos apsaugos ministras J. Oleka gavo 2,900 dolerių ir 1,800 dolerių gavo džiudo klubas „Viltis“.

Ministerijos centriniams aparatui išlaikyti panaudota 3.4 karto daugiau, negu buvo skirta.

Vyriausybė ministerija pateikdavo dirbtinai padidintus šiluminės ir elektros energijos kainų projektus, todėl energetikos sistemos įmonės gavo 1,882,000 litų nepagrįstų pajamų. Vien gyventojai „permokejo“ 788,000 litų.

Landsbergio protestas

Protestą dėl šio susitarimo parašė ir Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis. „Lietuvos protokolais susitarimas su Kaliningrado valstybe toli pranoksta LDDP užsienio diplomatinės pasiekimus. Lengvu prekybos ir pramonės ministro brūkštelėjimu Lietuva ketina atsiskirti (jei tik ketina) žmonių ir krovinių kontrolės, jiems judant transportu per Lietuvos teritoriją. Nesusi-mastyta, kad „Rusijos piliečiai“ gali būti ir kariškiai (pavyzdžiui, pulkas, divizija), ir mafijozai, kroviniai - raketos, branduolinės minos ar šiaip kokie nuodai ar narkotikai. Ne tikrinsim, pasirašė K. Klimašauskas“, rašo Landsbergis.

Landsbergis mano, kad Klimašauskas šiuo atveju norėjo padėti rusams apeiti netrukus Lietuvos įvesimus vizų režimus. „Užtat susimastyta, kaip suspėjus, kol delsianti Lietuvos vyriausybė dar neįvedė Rusijos piliečiams vizų režimo; ir nutarta, lyg kokių sąmokslininkų, suskubti „iš anksto“.

Estija visoms Jungtinių Tautų narėms valstybėms išplatino notą dėl Estijos svetimų šalių įstatymo.

Estija visoms Jungtinių Tautų narėms valstybėms išplatino notą dėl Estijos svetimų šalių įstatymo.

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

Protestai dėl prekybinio susitarimo su Kaliningradu

Vilnius, liepos 22 d. - Lietuvos Užsienio reikalų ministerija pareiškė protestą ministrui pirmininkui Adolfui Šleževičiui dėl Lietuvos Pramonės ir prekybos ministerijos pasirašytos laisvos prekybos sutarties su Kaliningrado sritimi. Užsienio ministerijos protesto notoje rašoma:

„Šis susitarimas pasirašytas grubiai pažeidžiant tarptautines sutarčių teises bei Lietuvos Respublikos „Įstatymo dėl LR tarptautinių sutarčių“ normas“.

Toliau Užsienio reikalų ministerija konstatuoja:

„Pramonės ir prekybos ministras K. Klimašauskas pasirašė šią sutartį, neturėdamas nustatytą tvarką suteikiamų įgaliojimų, ir tuo grubiai pažeidė Lietuvos „Įstatymo dėl tarptautinių sutarčių“ 5 straipsnį“.

Užsienio reikalų ministerija pastebi, kad pagal nustatytą sutarčių rengimo tvarką, šios sutarties projektas turėjo būti suderintas su suinteresuotomis ministerijomis ir žinybomis (šiuo atveju - Muitinės departamentu, Ekonomikos ministerija, Finansų ministerija, Susisiekimo ministerija). Nebuvo atsižvelgta ir į tai, kad Kaliningrado sritis nėra tarptautinės teisės subjektas. Daugelis susitarime nustatytų dalykų yra išimtinėje Rusijos Federacijos kompetencijoje.

Kaip rašoma pareiškime, susitarimas neatitinka laisvos prekybos sutartims keliamų reikalavimų: nenumatytos rinkos apsaugos priemonės, intelektualinės nuosavybės apsauga, atsiskaitymų balanso sunkumai, ginčų sprendimo tvarka ir panašūs dalykai.

„Todėl Lietuvos Užsienio reikalų ministerija mano, kad netikslinga ji padaryti privaloma Lietuvos Respublikai, t.y. netikslinga pranešti Rusijos Federacijai apie šio susitarimo įsigaliojimą“.

Užsienio ministerijos protestą pasirašė ministro pavaduotojas A. Miškinis.

„Štai prie ko priename su dabartine diplomatinės veiklos praktika“, rašo Landsbergis savo pareiškime, „kai tarpvalstybiniai susitarimai slepiami ne tik nuo Seimo ir jo Užsienio reikalų komiteto, bet ir nuo Valstybinės derybų su Rusija delegacijos, ir net nuo to paties vyriausybės kažką veikiančios Užsienio reikalų ministerijos“.

Landsbergis toliau rašo: „Atrodo, LDDP vyriausybėje kai kas nejaucia, kuo turi skirtis dviejų valstybių sutartis, net ir protokolas, nuo dviejų sąjunginio pavaldumo įmonių biznelio“. (Tokioms Sovietinės sąjunginio pavaldumo karinės gamyklos - „Venta“ - direktorium buvo pramonės ir prekybos ministras K. Klimašauskas).

„Su tokia kompetencija ... toli nenuvažiuosim“, rašo Landsbergis, „o gal ir toli, bet atgal“.

Taiwanas rengia kursų elektronikos technikams

New Yorkas, liepos 26 d. - Taiwanas atstovs R. Chuang susitiko su Lietuvos Misijos prie Jungtinių Tautų patarėja Ginte Damušte ir iškėlė pasiūlymą dėl techninių kvalifikacijos kursų Taiwanui.

Taiwanas 1994 vasario mėn. rengia 3-4 mėnesių trukmės kursus draugiškų valstybių aukštųjų technikos bei politinių mokymų dalyviams iš įvairių specialybių, kaip pvz. spalvotų televizorių remontas, baldų gamyba, kompiuterių taisymas. Nesant diplomatinio santykių su šia šalimi, Lietuvos kandidatus rekomenduos atitinkamų institucijų direktoriai. Taiwanas padengs atrinktųjų išlaidas.

Suomija rengia kursų apie cheminių ginklų tvarkymą

New Yorkas, liepos 26 d. - Lietuvos Nuolatinė Misija prie Jungtinių Tautų praneša apie Suomijos išplatintą notą Cheminių ginklų konvencijos signatarėms tautoms.

Notoje pateikta informacija apie du 1994 metais Suomijoje organizuojamus kursus (įvadinis: vasario 1 - gegužės 31 pažangusis: rugpjūčio 22 - gruodžio 16) besivystančių šalių analitiniams chemikams. Kursų tikslas: supažindinti su metodologija, kuri yra reikalinga įgyvendinti Cheminių ginklų konvencijos sąlygas.

Lietuvos vyriausybė kviečia rekomenduoti kandidatus. Programą organizuoja Suomijos Užsienio reikalų ministerija su Suomijos tyrimo projektu dėl cheminio nusiginklavimo kontrolės. Atrinktųjų išlaidas padengs Suomijos vyriausybė.

KALENDORIUS

Liepos 27 d.: Pantaleonas, Natalija, Žintautas, Živilė, Rudolfas.

Liepos 28 d.: Inocentas, Viktoras, Ada, Botvydas, Nazarijus, Celsas.

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Mažėjantis ozono sluoksnis
ir odos vėžiai

DR. D. DEGESYS

Žemės atmosferos viršutinį paviršių dengia maždaug 20 mylių storumo ozono sluoksnis. Ozono sluoksnis sugeria trumpų bangų ultravioletinius spindulius. Ultravioletiniai spinduliai didesniais kiekiais yra žalingi žmogui. Jie mažina organizmo atsparumą ligoms, ardo odos DNA molekulę ir tokiu būdu sužadina odos vėžio vystymąsi. Jie taip pat prisideda ir prie kataraktos išsivystymo. Juo daugiau ultravioletinių spindulių patenka į odą, tuo daugiau odoje susidaro įvairių senilinių pakitimų ir daugiau išsivysto odos vėžio auglių. Paskutinių 35 metų tėkmėje odos vėžio susirgimų padidėjo apie 200%. Šis susirgimų skaičius kaip tik sutampa su ozono sluoksnio mažėjimu. Nuo 1970 metų, tiek Jungtinėse Amerikos Valstijose, tiek visame pasaulyje padidėjo chloroflorocarbonų gamyba ir jų vartojimas. Chloroflorocarbon dujos vartojamos šaldymui bei įvairių daiktų ir kitokių pusrakų gamybai. Tos dujos, būdamos labai lengvos ir lakios, greitai patenka į virš žemės atmosferos esantį ozono sluoksnį. Chloroflorocarbon nepastovūs chlorino atomai ozono sluoksnyje atsiskiria ir susijungia su ozono molekulėmis, jas suskaldydami. Tokiu būdu ozono sluoksnis retėja ir plonėja. Paskutinių keliolikos metų eigoje buvo pastebėta, kad virš Antarktikos yra pranykę daugiau negu du trečdaliai ozono sluoksnio. Toks ozono sluoksnio defektas kai kada išsiplėčia gana plačiai ir siekia Pietų Ameriką bei Australiją.

Vilniaus specialią kūdikių namuose vyr. gyd. V. Radavičius ir vienas jaunmetis pacientas.

Juo trumpesnės saulės spindulių bangos, tuo jos daugiau būna karcinogeninės. Ozonas efektingiau absorbuoja kaip tik tas bangas, kurios būna trumpesnės. Ozono sluoksniui esant 20 mylių storio, pačios trumpiausios ir pavojingiausios saulės bangos žemės paviršiaus nepasiekia, bet Antarktikoje ir iš dalies Australijoje jų būna nemažas kiekis. Todėl Australijoje odos vėžio sergančių yra daugiau negu kitose pasaulio šalyse.

Ultravioletinių spindulių kiekis žemės šiaurėje ir pietuose gana žymiai skiriasi. Pavyzdžiui, Anchorage Alaskoje, uv indeksas yra 100, tuo tarpu Miami, FL 1,028 ir Honolulu,

Havajuose 1,147. Didėjant ultravioletinių spindulių kiekiui, galimybė susirgti odos vėžiu padidėja trigubai arba net keturgubai. Apskritai, saulės spinduliai ne per dideliais kiekiais yra naudingi organizmui. Pavyzdžiui, saulės spindulių įtakoje mūsų organizmas pasigamina vitaminą D, kuris yra reikalingas sveikų ir stiprių kaulų gamybai. Tuo tarpu prailgintas saulėje buvimas būna priežastimi, 90% įvairių odos vėžių susirgimų. Dažniausiai pasitaikančių odos vėžio susirgimų yra trys rūšys: Basal Cell, squamous cell ir melanoma.

Basal cell ir squamous cell odos vėžiai yra gana sėkmingai gydomi, bet melanoma yra labai pavojinga. Melanoma yra greitai augantis ir sunkiai pagydomas odos vėžys. Apie 75% nuo visų odos vėžio mirties priežasčių yra melanoma. 1988 metais Jungtinėse Amerikos Valstijose buvo susirgę 27,300 žmoniu, iš jų 5,800 mirė. Kai kurie šios ligos tyrinėtojai mano, kad ateinančio šimtmečio pradžioje vienas gyventojas iš penkių dešimt susirgs melanoma.

Melanoma daugeliu atvejų išsivysto iš odos paviršiuje esančio apgamo, bet ji taip pat gali atsirasti bet kurioje kūno dalyje, pasireiškėdama tamsiai ruda arba juoda dėme. Apgamai — tai tamsios, nedidelės dėmelės, randamos odos paviršiuje. Apgamai yra laikomi nepavojingais odos pakitimais, bet kai kuriais atvejais, pavyzdžiui, saulės spindulių įtakoje arba chroniško erzinimo atveju, jie pakinta, pradeda augti ir išsivysto į piktybinį odos vėžį — melanomą. Normalūs, nepiktybiniai apgamai būna nedideli, nedideli kaip 6 mm pločio, apvalūs, simetriniai ir visą laiką turi vienodą spalvą ir dydį. Melanomai apgama išsivystant, apgamas pradeda augti ir keisti savo išvaizdą. Jo paviršius pasidaro nelygus, pleiskanotas ir kraujuoantis. Apgamo kraštai pasidaro nelygūs, dantuoti arba susilieja su aplinkine oda. Melanomą atpažinti ne visada lengva net ir gydytojui. Tikra melanomos diagnozė galima nustatyti, naudojant mikroskopą, išpjovus apgamą. Juo anksčiau pašalintas melanomos auglys, tuo geresnis būna prognozė, todėl labai svarbu sekti apgamo išvaizdą ir stebėti, ar nekinta.

Žmonėms, turintiems 11 iki 25 apgamų kūno paviršiuje, susidaro 60% didesnė galimybė susirgti melanoma, negu tiems, kurie jų turim mažiau negu 10. Tiems asmenims, kurie turi 26 iki 50 apgamų, galimybė susirgti melanoma padidėja per 300%. Žalingus saulės spindulius su laiko odos pigmentas melanos, bet, artėjant senatvei, melanino kiekis odoje mažėja, maždaug 10% per dešimtmetį, todėl saulės spinduliai seniams žmonėms yra pavojingesni. Ypač jautri ultravioletiniams spinduliams yra maža vaiko oda, todėl jaunesnius, negu vienų metų, vaikus laikyti saulėje nepatartina.

Nepaisant to, kad mes žinome, jog saulėje ilgai kaitintis yra rizikinga, bet daugelis žmonių, ypač jaunimas, galvoja, kad rudai-bronziniai nudegti yra ne tik gražu, bet ir sveika. Šiuo metu vienas ketvirtadalis melanoma sergančių yra jaunesni negu 40 metų. Čia reikia

Senasis Stelmūzės ąžuolas tebežaliuoja...

paminėti, kad jauni žmonės, kurie prieš 19 metų amžiaus yra bent penkis kartus odą nudeginę, turi penkis kartus didesnę palankiną melanomos išsivystymui. Todėl, kaitinantis saulėje, yra būtina tepti odą tepalais, kurie sulaiko ultravioletinius spindulius. Jų yra įvairaus stiprumo, žymimi SPF raidėmis (saulės apsaugos faktorius). Tepalas, turintis 15 SPF, apsaugo odą kelioms valandom nuo paraudimo ir sumažina odos vėžio pavojų 78%. Asmenys, kurių šeimos arba giminėje yra sirgusių melanoma, turėtų būti ypač atsargūs.

KAI ŽMOGUS
UŽSPRINGSTA

Visi atsimename mamos perspėjimą: „Neišdykauk valgydamas (arba — nesijuok, nekalk, užspringsi“. Tas patarimas tinka ir šiandien, nes kasmet apie 10,000 amerikiečių miršta nuo užspringimo, dažniausiai pasitaikančio valgyklose, restoranuose ar užkandinėse. Užspringimo mirties priežastis net kartais vadinama „kafiterijos sindromu“. Tačiau daug mirčių būtų galima išvengti, jeigu springstančiam būtų suteikta greita pagalba. Čia nėra reikalingas gydytojas ar kitas kuris medicinos profesijos asmuo. Pagalbą gali suteikti kiekvienas, žinantis, ką daryti užspringimo atveju.

Kartais užspringimas gali atrodyti kaip infarktas — širdies ataka: žmogus parausta, net pamėlynuoja, negali atgauti kvapo, negali kalbėti. Negalėdamas kvepuoti, asmuo miršta maždaug po pusantros minutės, todėl svarbu greitai veikti. Galbūt lengviausia atskirti, kad žmogus užspringo, o ne gauna širdies smūgį, yra negalėjimas ištarti žodžio, negalėjimas kalbėti.

Geriausia pagalba springstančiam nėra dujų įkvėpimas, bet vadinamasis Heimlich metodas. Reikia užėiti už springstančio nugaros, jį apkabinti, suimant savo rankas po jo krūtinės ląstą, tuomet kelis kartus staigiai, stipriai spustelėti. Staigi oro srovė dažniausiai išstumia kasą iš gerklės, kur jis buvo uždaręs kvėpavimo takus iš

Mažiausi „Lietuvos Vaikų vilnės“ pacientai Seklyčioje: Rokas, Vilma ir Poviliukas.

plaučių, ir žmogus atsigauna. Žinoma, valgant reikia gerai maistą sukramtyti, nekalkėti ar nesijuokti su kasiniu burnoje, kreipti daugiau dėmesio į tai, ką veiki, o ne, kas aplinkui darosi.

LYGIOS TEISĖS
MIRTI

Ilgus dešimtmečius moterys Amerikoje kovojo ir tebekovoja už lygias teises, tačiau vienoje srityje jos ne tik pavijo, bet ir pralenkė vyrus. Deja, šiuo laimėjimu pasigirti nevertėtų.

Apskaičiuota, kad daugiau kaip 21 milijonas Amerikos moterų rūko, o dėl rūkymo kasmet užregistruojama apie 70,000 naujų susirgimų plaučių vėžiu. Kai kalbama apie moterų sirgimą vėžio liga, dažniausiai turima mintyje gimdos, krūtų ar kitų moteriškų organų vėžys. Pasirodo, kad plaučių vėžiu per metus miršta bent 10,000 daugiau moterų negu krūties vėžiu. Svarbiausia, kad plaučių vėžio nesunku išvengti ir visiškai išgyti, kas šio vėžio rūši sukelia.

Nors rūkančių moterų procentai pastaruoju metu kiek mažėja, bet kur kas liečia kaip vyrų. Gydytojų rūpestis kelia ir tai, kad moterys greičiau, jaunesnio amžiaus būdamos, gauna vėžį, joms nereikia ir tiek daug cigarečių per dieną surūkyti, kaip vyrams. Negana to, moterims, kurios gyvena su rūkančiais, nors pačios ir nerūko, yra didesnis pavojus susirgti plaučių vėžiu. Vadinasi, moterys nėra tiek atsparios plaučių vėžiui apskritai, todėl joms reikia labiau pasisaugoti vėžį sukeliančių priežasčių. Praėjusių metų rugsėjo mėn. „Journal of the National Cancer Institute“ rašo, kad moteris, kuri gyvena su rūkančiu asmeniu daugiau kaip 30 metų, dvigubai greičiau suseraga plaučių vėžiu, negu vyras, tiek pat metų išgyvenęs su rūkančiu ar rūkančia.

Plaučių vėžys ankstyvų simptomų neturi, todėl beveik neįmanoma jį susekti pradžioje, kai dar būtų galima pagydyti. Žinoma, kad krūtų vėžio ankstyvai diagnozei nustatyti yra mamogramos ir kiti būdai; kitų organų ar kūno dalių vėžys taip pat dažnai pasirodo anksti įvairiais pakitimais bei sim-

tomais, tačiau plaučių vėžys slepiasi iki tol, kai jau būna per vėlu.

Kai plaučių vėžys pastebimas anksti, kol dar augliai neįsitvirtina krūtinės ląstoje, operacija gali būti sėkmingas gydymo būdas. Po tokios operacijos 46 procentai pacientų išgyvena 5 metus. Tačiau tik 16 procentų susirgimų plaučių vėžiu atitinkama iki to laiko. Daug daugiau auglių (39 procentai) surandama, kad liga jau išsiplėtusi. Tokių pacientų 5 metus po operacijos išlieka tik apie 2 procentai.

Kadangi cigaretės yra siejamos ne vien su plaučių vėžiu, bet ir su daugybe kitų pavojingų ligų, rūkymas iš viso yra nepateisinamas. Net ir nugaros skausmai, ypač nugarkaulio slankstelių ligos, pagal š.m. American Academy of Orthopedic chirurgų suvažiavimo San Francisco mieste duomenis, pasitaiko dažniau pas rūkančius. Tuo tarpu moterys, kurios nustoja rūkyti, sumažina insulto pavojų maždaug iki to paties lygio, kaip niekuomet nerūkiosios. Organizmui trunka nuo dviejų iki ketverių metų atsigauna, kai nustoja rūkyti. Šiuos duomenis pateikia dr. Ichiro Kawachi iš Harvard Medicinos mokyklos. Rūkančios moterys insultą gauna 2.5 kartus dažniau, kaip nerūkančios.

BAIGĖSI „BALTICA 93“
FESTIVALIS

Po šešerių metų pertraukos Lietuvoje (po 3 metų neįvyko dėl Maskvos blokados) š.m. liepos 6 d. Vilniuje, prie Žemutinės pilies pradėtas „Baltica 93“ tarptautinis Folkloro festivalis, per Rumšiškes, Žemaitiją liepos 10-11 d. pasiekė Baltijos jūrą. „Balticos“ tarptautinio folkloro festivalių Lietuvoje organizatorė ir folkloro puoselėtoja yra Zita Kelmickaitė, kuri su „Ratilio“ ansambliu lankėsi ir Čikagoje.

Festivalyje dalyvavę Rusijos, Prancūzijos ir Klaipėdos ansambliai jachtomis atplaukė per Kuršių mاریas į etnografinę Žvejo sodybą Smiltynėje ir čia davė folklorinį koncertą.

Beveik savaitę trukęs „Baltica 93“ tarptautinis folkloro festivalis baigėsi didžiuoju koncertu Palangos kurorte („Lietuvos rytas“ 1993.VII.13). Koncerte dalyvavo: Vengrijos „Csutaras“, Airijos „Siamsa“, Prancūzijos „Bourree Gannatoise“, Estijos „Lakstigel“, Lenkijos „Gnojniczanie“, Latvijos „Barta“ ir „Dregeri“, Maskvos konservatorijos folkloro ansambliai, Švedijos folkloro ansamblis „Kedjan“ su styginių instrumentų grupe, Indijos vyrų šokių kolektyvas, škotų šeima iš JAV, Žemaitijos folkloro kolektyvai ir kiti šokėjai bei dainininkai.

Atsiveikinant, visiems atėjusiems prie Palangos tilto, į Baltijos jūrą, žybsint ugneleis, buvo nuleisti ąžuolų vainikai, o pabaigtuvės atšvėtos prie didelio laužo.

Br. J.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$80.00. Foreign countries \$90.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)			
U.S.A. dol.) savaitinis	\$50	\$30	\$25

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesago. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Jaunas pacientas Vilniaus universiteto Vaikų ligoninėje.

OFICIALIEMS ASMENMS
VIZOS NEMOKAMAI

Užsienio valstybių piliečiams, vykstantiems į Lietuvą dalyvauti oficialiuose susitikimuose, labdaros bei kitokios pagalbos Lietuvai tikslais arba su Raudonojo kryžiaus misija, vizos nuo šiol bus išduodamos ir prašėjimas priimtas Vyriausybės posėdyje, atsižvelgiant į įvairių organizacijų prašymus. („Lietuvos rytas“, 07.02)

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
186 East Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. — (1-312) 337-1285

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 312-434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 3 v.p.p.
10401 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL
Tel. 708-598-4430 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. 4 v.p.p. — 7 v.v.

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirm. 3 v.p.p. — 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.
treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.
penkt. ir šešt. 9 v.v. — 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-0909 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v.v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2806
Valandos pagal susitarimą
Vakaraš ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUŠ LIGOS
2454 W. 71st Street
(312) 434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;
Rez. (312) 779-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, IL 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, priima akiinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą.
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. (312) 776-2880.
Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 312-586-3166
Namų 708-381-3772
DR. PETRAS ŽLOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 W. 63rd St., Chicago, IL 60638
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6.
Šeštadieniais pagal susitarimą

Ir be genocido tauta gali pati save

SUNAİKINTI

Pasaulyje yra labai daug tautų, bet istorija žino dar daugiau tokių valstybių, kurių jau nebėra. Ne visos jos buvo prieš sunaikintas. Buvo labai daug tautų, kurios susilijo, išsigimė ar kitaip susinaikino. Istorija yra užrašiusi tautas, su kuriomis ir mūsų protėviams gal būtų susidūrę: skitus, hunus ir gotus. Nors jos ir paliko pėdsakus, bet jų nebėra. Nejaugi ir lietuviai nori tuo patiu keliu nueiti? Jeigu bus ir toliau taip einama, kaip dabar — tai po keleto šimtų metų gal bus rašoma: „Šiose Baltijos jūros pakrantėse, buvo lietuvių gyventa“. Jeigu paimsime XIV šimtmetį, maždaug Vytauto laikais, tai lietuvių ir lenkų santykis buvo apytikriai vienodas. Nors ir nebuvo tais laikais daromi gyventojų surašymai, tačiau istorikai maždaug apytikriai gali nustatyti. Yra žinoma, kiek kurios vaivadijos karo atveju pristatydavo vėliavų. „Vėliavomis“ buvo vadinami maždaug vienodo dydžio kariuomenės daliniai.

Koks nors didikas pristatydavo vėliavą, o kunigaikštis keletą ar net keliolika. Nenorintieji patys į karą joti galėdavo ir savo vietą kitą pasamdyti. Tarpukaryje Lietuvos ir Lenkijos gyventojų santykis buvo maždaug 1:10. Dabar, nors gyventojų santykis ir yra beveik toks pat, tačiau tautybių atžvilgiu yra didelis skirtumas. Prieškarinė Lenkija buvo tautų kalėjimas, ir lenkai joje tesudarė tik apie 65%. Šiuo metu padėtis yra visi skirtinga, pritaikius lenkišką „mažumų teisių formulę“. Dabar lenkai jau sudaro 96% visų gyventojų. O Lietuvoje lietuvių procentas yra sumažėjęs: 1923 m. buvo 84,2%, o 1992 m. jau tik 79,8. Viena didžiųjų klaidų buvo ta, kad visi atėjūnai, tarnavę okupantui, ir lietuvių tautos naikintojai nebuvo traktuojami kaip kolonistai, bet „tautinė mažuma“. O „tautinių mažumų“ varžymas tarptautinės teisės atžvilgiu jau yra nusikalstamas.

Dabartiniu metu yra aiškiai matomas nenoras vaikams turėti ir juos auginti. Laikoma dideliu nuogimimo atsilikimu, jeigu šeimoje yra daugiau kaip 2-4 vaikai. Dabar Lietuvoje 3,4 vaikų šeimos jau yra didelė retenybė. Ne mada ir tiek! Dabar rankose turiu ir vartau: „Kas yra kas Lietuvoje“ — Da-

bartinių politikos ir visuomenės veikėjų biografinis žinynas. Jame nurodytos ir šeimų sudėtys, daugiausia 2-1 vaikai, be to, yra ir bevaikių. Iš to matome, kokių pavyzdžių vadovaujantieji duoda. O dabar kitas pavyzdys — tai Lech Walesa, kurio šeimoje auga 8 vaikai. Manau, kad komentarai nėra reikalingi. Be to, dabar Lietuvoje labai didelis procentas vaikų yra vadinami „našlaičiais“. Iš jų apie 90% turi tėvus, tik tėvai nenori jų auginti, arba teisimų pripažinti „neatsakingais“. Tai toks yra „atsistatantysis Lietuvos“ vaizdas.

Ir be trėmimų gali išsipildyti Suslovo žodžiai: „Bus Lietuva, tik be lietuvių“. Jeigu ir toliau abortai bus laisvai leidžiami ir jeigu valdžia nepradės vaikams daugiau dėmesio rodyti, tad jau dabar galime numatyti, kad išnyksime slavų jūroje. Praėjusieji metai jau rodo, kad gyventojų mirimas viršijo gimimus 5 tūkstančiais. Trūko labai daug metų, kol prisikapstėme iki 3-jų milijonų. Jeigu padėtis nepasitaisys, tai per 4-tą milijoną jau neperiskrapstysime. Ne tik gimimai mažėja, bet jaunesni ir apskuresnėji kombinuoja, kaip nors ir valiutinius kraštus išvaizduoti. Jau beveik pusantro šimto metų, kai daug lietuviško kraujo ir užjūrus ir svetimus kraštus nuteka. Nežinia, ar išsvajotas litas galės padėti žymiai pakeisti.

Gyvenant tarpe didelių kaimynų, reikia būti darbščiesiems, gudresniems ir turėti didesnę prieauglį, negu kaimynai turi. Valstybė privalo sudaryti sąlygas, kad natūralus prieauglis savame krašte atitektų turėti. Tai nereiškia, kad valdžia turi viską kontroliuoti, bet protingais įstatymais gali tautinę politiką vesti. Carų politika buvo, kad Lietuva (to vardo jie net nenaudojo) būtų atsiliejęs kraštas. Tad lietuviai, savame krašte darbo neradami, į Ameriką, Rygą ir Rusijos miestus masėmis plūdo. Todėl Lietuva ne tik prieauglio, bet ir veržliausių žmonių neteko. Tad reikia žiūrėti, kad panašios nuotaikos ir vėl neįsigalėtų. Dėl demokratijos ir valdymo formų besiginčijami, gali kramtyti ir visišką netvarką nuvesti. Nereikia užmiršti, kad išlikimo instinktas yra pats stipriausias. Tad reikia ir duona pasirūpinti!

J. Ž.

LIETUVOS SPAUDOS AIDAI

Su malonumu tenka perskaityti Lietuvoje leidžiamą spaudą. Šios spaudos puslapiuose yra gausių ir įdomių pasisakymų apie Lietuvos gyvenimą, problemas, nesutarimus ir kt.

Sakome, kad mes, išeivijos lietuviai, nesugyvename. Pažvelkite į aną pusę — ten tas pats, jeigu ne dar daugiau. Tačiau tame sąmyšyje kartais pasigirsta blaivių ir šviesių minčių realaus padėties įvertinimo, blaivaus žvilgsnio į ateitį.

Demokratiškame pasaulyje priimta, kad po pirmojo šimtojo prezidentavimo dienų spauda aprašo gyventojų nuotaikas ir vertina prezidento darbą. Šia tema Lietuvoje leidžiamas laikraštis „Šiaurės Atėnai“ (Nr. 21) išspausdino Sigitą Gedos svarstymus: „Šimtas dienų, kai Lietuva turi prezidentą“.

LDDP pergalė rudenį ir Brazausko — žiemą tik išryškino žmonių nuostatas: „Norime valdžios, kuri pažabotų netvarką ir chaosą ir palengvintų buitį“. Tai ir buvo pažadeta, netgi su kaupu, su rinkiminių įkarščių. Dabar jau ganėtinai nuo visų pažadų atsitraukta. Gero gyvenimo, ar bent jau greito pagerėjimo, girdi, niekas nežadėjęs (tai kas, kad dar daugelis naujų žmonių atmena ir įvairiausių žmogų naftos, pigių dujų ir pigaus maisto variantais gyvena).

Tautos santarvei ir koalicinės vyriausybės idėjai, girdi, labiausiai kenkia dešinėji, šiaip viskas lyg ir normalu. Seimas leidžia įstatymus, ministrų kabinetas grumiasi su ūkio sunkumais, o prezidentas — vis dėlto — kas yra Lietuvos prezidentas, pirmasis šalies žmogus, dabartinės Lietuvos iškaba?

Tie, kurie ne per seniausią kibą į atlasus, keikė Landsbergį ir Lozoraitį, paprasčiausiai prilo, nes ir kaime, ir mieste reikalai dar labiau pablogėjo. Girtis, kad balsavai už Brazauską, paprasčiausiai — kvaila. Padėjai sugrįžti tiems, kurie tiek metų alino Lietuvą.

Toliau straipsnio autorius klausia: „O vis dėlto — kur šioje abėcėlėje mūsų prezidentas?“

Piktai lietuvių jau prieš rinkimus skelbė, kad įsai būsiąs tik-tai iškamša, kad jau dabar sumaniam tarsi kokia lėlė už virvę, traukiamas, o reikalui esant, net ir nejuokais nusodinamas: „Mes padarysime tave tu, kuo trokšti, duosim tau valdžią, dvarą, garbę ir pinigų, bet daryti, ką nors be mūsų pritarimo — šiuokšt!“

Žmonės kalba: betgi — išvaizduoja, pasižneka su žemdir-

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

biais, pasveikina kokio nors festivalio dalyvius, išklauso streikuojančius studentus, pensininkus, mokytojus, priima delegacijas iš užsienio, net į Angliją ir Prancūziją buvo nukakęs...

Emėsi kovot su nusikalstamumu, sakė, bent jau Šiauliuose reikalą sutvarkysiąs, bet po to tenai dar didesni sproginiai emė aidėti.

Sigitas Geda baigia savo pasvarstymus: „Kazkas pataręs prezidentui: iškelti bent tris bylas už ekonominius nusikaltimus, kitaip sakant, mafiozinę veiklą, kuri baigia pasmažinti Lietuvą. Ar prezidentas nežina, ar neturįs panašios medžiagos?“

Ką jūs! — persėgėjo juos pirmasis mūsų valstybės žmogus. Nors ir šiandien galima pakelti 20 bylų!

Bet kodėl nepakeliat? Generalinis prokuroras neleidžia...

Jeigu užsiminsite apie ką nors kita, pasirodys, kad nors kas kitas neleidžia“.

Kitą straipsnį parašė išeivijos žurnalistas-publicistas Bronys Raila, kuri Lietuvoje išspausdino laikraštis „XXI amžius“ (Nr. 22).

Įdomu susipažinti ir su jo ištraukomis, juo labiau, kad B. Raila pasakė daug karčios tiesos apie Lietuvos pažiūras į išeiviją.

„Sistema ir joje per 70 metų išaugę žmonės nemokėjo kitaip elgtis ir verstis, kaip tik melais,

apgaulėmis, klastom, smurtais, visų žmogiškųjų vertybių išniekinimais.“

Lietuva kiek trumpiau nešė tą Sovietijos politinių, kultūrinių ir moralinių mėlų bei apgaulių užuodytą jungą. Ne vienas dabar klausiam: argi daug kas įstrigo ir tebėra mūsų galvose, ipročiuose, gyvenimo ir jo fantastiškos biurokratijos metoduose?

Dešimtys, gal šimtai liudytojų ir liudijimų dabar atsiskalauja net ligi Ramiojo vandenyno pakrantių, deja, tai turbūt tiesa...

Mums tolimuose kraštuose visuomet buvo svarbi Lietuvos valdžios ir žmonių pažiūra į išeiviją, tuos išėjūnus, politinius emigrantus, piliečius ir neapilčius. Buvo įtikinėjama, kad Lietuva laukia sugrįžtančių pokario pabėgėlių ir visokių išeivių, emigrantų. Noras maždaug abipusis. Netrukus betgi paaiškėjo, kad tai melas, bent negryna tiesa: vadovaujantis Lietuvos sluoksniai, o ir „liaudis“ mėgtų išeivių dolerius, bet jų pačių nemėgsta, jų „mokykloms“ bodisi, pilietybės nepripažįsta, turėtų nuosavybių beveik nemėgsta, net neduoda teisės žemės pirkti, o itin šurkšti biurokratija išeivius labai, dargi atrodo, specialiai vargina“.

Baigiant yra verta pažymėti, kad abudu straipsniai yra įdomūs savo turiniu ir forma. Lietuviška patarlė sako: „Teisybė akis bado“.

Demokratijos tikslas yra, kad kiekvienas gyventojas gali lais-

LIETUVOS TĖVYNĖS SAJUNGA TURI JĖGŲ DIDELIEMS DARBAMS

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Tokia antraštė laikraštis „Lietuvos aidas“ Vilniuje (š.m. birželio 30 d.) užvardino Linos Pečiūnienės straipsnį apie Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių), susirinkusios Vilniuje aptarti politikos problemas ir pirmuosius naujosios partijos žingsnius. Šios žinios, gautos iš Lietuvos, yra vertos ir užsienio lietuvių dėmesio.

Prieš kurį laiką Amerikoje lankėsi šios naujos partijos pirmininkas Gediminas Vagnorius ir sąjungos sekretorė bei seimo narė Laima Andrikiene. Šios kelionės eigoje jie supažindino Amerikos vietovių lietuvių visuomenę su naujos partijos struktūra ir veiksniais, todėl kai kuriose vietovėse Amerikoje jau yra įsteigti Tėvynės sąjungos rėmėjų skyriai.

vai kalbėti ar išreikšti savo nuomonę, pasisakyti jiems rūpimais klausimais. Tolerancija ir kitų žmonių nuomonių gerbimas yra būtinas veiksnys lietuvių tarpe, nepaisant, kur jie begyventų.

Išeivijos žurnalistas, kurie rašo į Lietuvos spaudą, yra verti mūsų dėmesio, nes jie supažindina Lietuvos gyventojus su tikrąja išeivijos lietuvių galvoseną, kuri dažnai yra iškreipta tų veiksmų, kurie nesiekia lietuvių vieningumo čia ir ten.

Po steigėjų atsilankymo Amerikos vakaruose — Los Angeles, čia yra įsteigtas šios partijos rėmėjų skyrius. Išrinkta valdyba, į kurią įeina: Edvardas Mitkus, Arūnas Sadonis, Janas Dambriūnas ir Aurimas Jarašiūnas. Tėvynės sąjungos JAV vakarų apygardos pirmininkas yra Antanas Dambriūnas.

Lietuvoje įvykusios partijos vadovų susirinkimo išryškėjo partijos tikslai. Praeityje buvo klaidingai skelbiama, kad Tėvynės sąjunga laikosi socializmo nuostatų arba atstovauja saujelės verslininkų interesams.

Konservatorių tikslas, kad kiekvienas žmogus gautų kuo didesnę atlyginimą (tiek, kiek uždirba) ir kuo mažiau reikėtų persikirstyti valstybei. Tai žodžiai, pasakytai sąjungos valdybos pirmininko G. Vagnoriaus.

Vilniuje pasitarime dalyvavę ir kiti valdybės nariai pasidžiaugė, kad į Tėvynės sąjungą gausiai stoja darbininkai ir inteligentai. Metų gale tikimasi turėti apie 10-12 tūkstančių narių.

Konservatoriai supranta, kad su senom struktūrom neįmanoma reformuoti valstybės, todėl pradeda ruošti žmones dirbti valdžios padalinuose. Naujoji partija siekia palenkti laimėti rinkimus, bet kad laimėtų susivienijęs demokratinis jėgų blokas.

LDDP nėra visiškai savarakiška ir negali tinkamai valdyti krašto. Ji neturi jokio veiklos plano, dirba stichiskai. Konservatoriai siekia pralenkti tą seną struktūrą (LDDP) ir kokybę, ir kiekybę.

Reikia žmonėms aiškinti, kad dešimtosios dešimtųjų jėgos realios valdžios neturėjo. Visada buvo ta dabartinė piramidė, tik dvejus metus be savo viršūnės.

Kitas svarbus veiksnys yra tėvynėje gyvenančių lietuvių nuostatymas. Birželio 29 d. Respublikos prezidentui A. Brazauskui buvo įteikti 142,246 parašai, kuriais pareikštas protestas prieš politinį susidorojimą su Stasiu Lozoraičiu, reikalaujant jį palikti Lietuvos ambasadoriumi Amerikoje.

Šie visi veiksniai duoda naujos vilties Lietuvos ir išeivijos lietuviams sulaukti tikros demokratijos po būsimų prezidento rinkimų.

Midway aerodrome liepos 17 d. (iš kairės): Vilniaus vyr. architektas Danas Ruseckas, Vilniaus meras Vytautas Jasulaitis, angaro, kuriame buvo tvarkomas Stepono Dariaus lėktuvas prieš skrydį, savininkas John Darska, Vilniaus Technikos un-to prof. Jurgis Vanagas, Vilniaus Tarybos pirm. Valentinas Šapalas.

Nuotr. Jono Tamaliūčio

TRUPUTIS KITO GYVENIMO

VIDMANTAS POVILIONIS

23

Kalbamės jau beveik oficialiai. Klausimas. Atsakymas. Nei jie mane nori kuo įtikinti, nei aš jų. Dar bus daug pokirbių. Kiekvienas šios dienos sakinius apsiųsienka, kaip įvairių komentarų. Žengiam didelių žingsnių. Nežinau, ar jie žengs. Ar pabaigė bylą per pusę metų.

Kameroje jau seniai praėjo papietavė. Juntu alkį. Ir matau, kad nors nuvyliu, diena — mano.

— Noriu valgyti, — pareiškiu.

Tuoju aiteina prižiūrėtojas ir nuveda žemyn. Atneša pašildytus pietus.

Vėl veda viršun. Dar pašnekame. Nieko naujo nebesužinojau, tartytojai ruošiasi perrašyti protokolus. Rimkus įseina. Nepamiršta pasiūlyti man dar labai gerai pagalvoti. Daugalas rašo protokola. Rašo apie pusvalandį. O aš sėdžiu. Seniai ruošiausi šiai dienai. Bet pavargau.

Darbas baigiasi. Saugumo rūmai tušteja. Daugalas nebeįbija, kad užeis koks viršininkas, jaučiasi laisviau. Skambina žmonai, kalba apie kiną. Jis irgi pavargęs. Bet kalbamės vėl — apie konfiskuotą literatūrą.

— Pas jį radome net Hitlerio „Mein Kampf“, — bendrininko tonu sako jis man, tarybiniam žmogui.

Stengiasi įtikinti, nes tardymų metu visada prieštarauju, vadinamas antitarybininku. Ir protokoluose nesutinku su žodžiais antitarybinė agitacija. nacio-

nalistas. Esu patriotas — to neslepiu. Bet straipsnis apie antitarybinę veiklą man netinka.

Prieš kelias dienas man parodė iš Partijos istorijos instituto atsakymą dėl Ribentropo ir Molotovo pasirašytos sutarties. Tai pagrindinis kaltinimas mums, tai mūsų antitarybiškumo įrodymas. Ekspertų išvados turės daug reikšmės mūsų bylai. Jos saliamoniškos. „Tokio dokumento būta, bet šiuo metu jis yra antitarybinio“ pobūdžio.

Mes platinome tą šmeižikišką dokumentą ir dabar, ko gero, Lietuvoje kas nors suabejos savanorišku išsiliejimu į rusų glebį. Skubiai reikėjo išgaudyti „Lietuvių enciklopedijos“ 15 tomą, šio dokumento fotokopijas. Paspilė kratos; raukime piktžoles!

— Jūs norite atskirti Lietuvą nuo TSRS — čia ir antitarybiškumas.

— Bet juk yra toks straipsnis Konstitucijoje.

— Yra. Bet ne tau.

Daugalas laukia, kol draugiškai pasmerksiu tuos, kurie skaito knygas.

— Kodėl jūs manote, kad žmogus, perskaitęs Hitlerį, tampa fašistu? Jei taip būtų, tai tarybų sąjungoje gyventų vieni komunistai, nes Lenino raštus jūs kišate beveik per antrą galą. Jūsų ekspertai istorikai bet kurią knygą pripažins antitarybine. Pabandytų nepasirašyti po jūsų recenzijomis! Bent jau išskabintumėte vietoje vietose draudžiamų skaityti knygų sąrašą.

— Jūs perdedate, — sako Daugalas. — Knygas gauna tie, kam jų reikia. Po jūsų suėmimo skambino Istorijos instituto direktorius Vaitkevičius, klausė, ar neradome Šapokos, kitų įdomybių. Ir Jurginis skambino.

Jis išima iš stalčiaus žurnalą „Stern“.

— Matote? Skaitome. Būtumėte su mumis — ir jūs gautumėte. Mes skaitome viską.

— Ne tiek jau daug tų — su jumis.

— Užtenka.

Spaudą Jie skaito tikrai. Dažnai matau ant jo stalo iškarpas iš emigrantų laikraščių. Gauna iš užsienio, gauna iš mūsų — pagrindinė. Kartą man padėdavo „Lietuvių Bažnyčios kronikos 6 numerį. Rašė apie mūsų suėmimą.“

— Matai, — pasakė. — Šviežia. Ten dirba ir mūsų žmonės.

Seniai taip nesidžiaugiau — „Kronika“ tebeina. Daugalas atidaro seifą, išima kelias knygas.

— Mokate vokiškai?

— Truputį suprantu.

Jis minkština mano širdį: padeda knygas prieš mane.

— Kad nebūtų nuobodu, kol rašysiu.

Pažiūriu „Mein Kampf“. Kita — Geringo „Die Ehre Herz“. Ir dar Hitlerio biografija. Dabar jau nebįdomas galėsiu prisipažinti jas skaitęs saugume.

Saulė jau leidžiasi. Pabandau paprašyti to, ko niekada neleidavo: atstoti ir pamankštinti kojas.

— Prie lango galia prieiti?

— Prašau.

Prieinu prie gruooto lango. Daugalas žvilgčioja — bijo. Priešais — konservatorija. Gatvė taip apšvieta liepos, kad nieko nematyti. Bet girdėti balsai. Toli toli žalias Pavilnio kalvos. Žvilgsniu skristum į tuos miškus ir kristum — kaip į samanas.

Bendraujame jau dvylika valandų. Daugalas sunkiai formuluoja klausimus, mankština ranką.

Raminuos: viskas buvo sugalvota. Šiandien galia truputį užsimiršti.

(Bus daugiau)

PREMIJOS LIETUVOS „MAFIJAI“ SUTVARKYTI

„Draugo“ š.m. birželio 22 d. laidoje, pirmame puslapyje buvo skelbta, kad Biržuose išsprogdinta privati pieninė, padarant šiai aikinei bendrovei nuo 20 iki 40 milijonų talonų nuostolių. „Per tris pastaruosius mėnesius tai jau trečias sproginas, susijęs su šia aikine pieno bendrove. ... Po dviejų pirmųjų sproginų jokios pagalbos iš policijos darbuotojų nesulaukta“ („Lietuvos rytas“ 1993 m. birželio 16 d.). Straipsnyje rašoma, kad policijai žinomi beveik visi asmenys, atsakingi už sprogdinimus, tačiau trūksta įrodymų, kuriuos atsiskakęs suteikti bendrovės pirmininkas, bijodamas keršto.

Paskutinis sproginas yra kenksmingas ne tik 1700 bendrovės akcininkų, bet ir Lietuvos tarptautinei prekybai bei užsienio investavimui. Šio sproginimo kaltininkams išaiškinti ir suimti Lietuvos vyriausybė paskyrė 31 milijonas talo-

nų sprogdinimų Lietuvoje bylas tiriantiems policininkams“. Nežinia, kiek milijonų talonų (o gal litų?) Lietuvos „mafija“ paskirs tiems, bylas tiriantiems, policininkams ar jų viršininkams, kad nutylėtų ar sugavę paleistų. Apie tai Lietuvos spauda nepaskelbė. O kad tokios „premių“ varžybos vyksta iš abiejų pusių, „mafijai“ įsėinant laimėtoja, — abejoti netenka. Juk dar nė vienas „mafijozų“ nusikaltimas, duokliu išreiklavimas, sprogdinimai, šaudymai nebuvo Lietuvos teisėtvarkos institucijų išaiškinti ir nubausti.

Br. J.

DAUGIAU MIRŠTA KAIP GIMSTA

Per keturis šių metų mėnesius pirmą kartą Lietuvoje daugiau gyventojų mirė negu gimė. Gegužės pradžioje Lietuvoje gyveno 3 milijonai 746,000 gyventojų — beveik 5 tūkstančiai mažiau negu metu pradžioje.

II LIETUVOS STOMATOLOGŲ KONGRESAS DRUSKININKUOSE

I Lietuvos dantų gydytojų kongresas įvyko 1938 m. Kaune; II įvyko 1993 m. gegužės 6-8 d. Druskininkuose. Taigi, po 55-rių metų pertraukos stomatologai vėl susirinko laisvoje Lietuvoje.

Kongrese dalyvavo 500 iš Lietuvos esančių 2,000 stomatologų. Organizavimo komiteto pirmininkas buvo dr. Br. Janickas, sekretorius dr. R. Navickas.

Paskaitininkų buvo ne tik iš Lietuvos, bet ir iš Danijos, Vokietijos, Švedijos, Rusijos ir JAV. Iš JAV buvo du paskaitininkai, vienas jų dr. Vladas Vaitkus, implantologijos specialistas, kuris laikomas Lietuvos implantologijos pradininku.

Paskaitose buvo svarstomi profesiniai ir organizaciniai klausimai ir dabartinio gyvenimo sąlygų iškeltos problemos. Laisvu laiku vyko ekskursijos po gražias Druskininkų apylinkes, buvo aplankytas M. K. Čiurlionio muziejus, vyko krepšinio rungtynės ir vakaronės, kurių metu dalyviai turėjo progos padainuoti, pabendrauti.

Vyko ir stomatologinės technikos instrumentų ir medžiagų paroda, kurioje dalyvavo 14 firmų; viena iš Lietuvos, kitos iš Europos valstybių ir JAV. Suvažiavimą apėmė Lietuvos sveikatos ministras dr. J. Brėdikis, kuris pasakė kalbą.

Lietuvos stomatologų sąjungos pirmininke išrinkta Vilniaus stomatologijos klinikoje dr. Ona Balčiūnienė. Garbės vardai suteikti stomatologams Onai Meilutei, Adelei Dambrauskaitei, Stefanijai Švilienai, Radvigai Pranciūnienei, Reginai Striukuvienei, Nijolei Obolėnienai, Elenai Panavienei ir Vladiui Vaitkui. Lietuvos implantologijos pradininkui. Lietuvos stomatologų ir dr. Vaitkaus bendradarbiavimo laiškas deka, implantologija ir atsirado Lietuvoje.

Implantologija yra dantų implantacijos metodas, kai, vartojant titano metalą, ant žandikaulio įsodinami dirbtiniai dantų protezai ir patį kaulą, ar ant kaulo. Pirmoji tos rūšies operacija buvo atlikta 1942 m. Amerikoje šis metodas pradėjo plėstis 1967 m. Implantologijos metodai nuolat keičiasi, tobulėja. Dabar šioje srityje dirba amerikiečiai, švedai, italai, vokiečiai. Lietuva yra pirmoji valstybė buvusioje Tarybų Sąjungoje, pradėjusi naudoti implantologijos metodą.

Dr. Vaitkus iš Lietuvos per Švediją 1945 m. atvyko į Ameriką. Vėliau vėl atsidūrė Vokietijoje. Stomatologija baigė Minneapolis, Minnesotoje. Dirbo implantologijos srityje Worcester, Mass. Dabar jau išėjęs į pensiją.

Lietuvos stomatologai, sužinoję, jog dr. Vaitkus dirba implantologijos srityje, parašė jam laišką, pasiūlydami bendradarbiauti ir perduoti savo žinias Lietuvos stomatologams. Dr. Vaitkus mielai sutiko ir jau nuo 1974 m. pradėjo susirašinėti su kolegomis Lietuvoje, siuntė stomatologinę literatūrą, dalinosi žiniomis. Dr. Vaitkus savo laiškuose aprašydavo naujus implantologijos technikos metodus, atsakinėjo į konkrečius klausimus. Vienai dr. Vaitkaus pacientei lankantis Lietuvoje, dr. Vaitkus net pranešė apie jos atvykimą ir siūlė Kauno stomatologams ją apžiūrėti, tačiau KGB neleido.

Ir štai jau 1975 m. med. dr. prof. S. Čepulis, Lietuvos stomatologų patriarchas, savo paruoštamam vadovėlyje „Veido ir žandikaulių plastinių operacijų metodika“ (Kauno Medicinos institutas, 1975 m.) pirmą kartą Lietuvoje ir tuo pačiu buvusioje Tarybų Sąjungoje, aprašė dantų implantacijos metodą, vartojant titano metalą.

1981 m. prof. Čepulio vadovaujami, stomatologai dr. Antanas Černikis ir dr. Olegas Surovas pirmieji Lietuvoje ir tuometinėje Tarybų Sąjungoje pradėjo praktiškai dirbti implantologijos srityje.

1993 m. dr. Olegas Surovas, dirbantis Kauno Medicinos akademijoje, parašė pirmąjį rusų kalba implantologijos vadovėlį, išleista Maskvoje, „Dantų protezavimas implantatų pagalba“.

Pradėjus lietuviams praktiškai dirbti implantologijos srityje, i Lietuva atvažiavo daug stomatologų iš buvusių T. Sąjungos valstybių susipažinti ir mokytis implantologijos metodu.

Šiuo metu Lietuvoje yra keturi implantologijos specialistai: dr. Antanas Černikis, dr. Olegas Surovas ir dr. Juozas Jonaitis Kaune ir dr. Sigita Kriaučiūnas Klaipėdoje.

Dr. Antanas Černikis ir dr. Juozas Jonaitis yra apgynę disertacijos medicinos mokslo kandidato laipsnui gauti 1989 m. Maskvoje iš implantologijos srities.

Grįžus dr. Vaitkui iš Lietuvos, teko su juo pasikalbėti, ir jis mielai sutiko pasidalinti savo išpučiais.

— Kaip ilgai ruošėtės stomatologų kongrese skaitytai paskaitai?

— Ruošiausi ilgai, išstius metus, nes žinojau iš kolegų laišku, kad manęs laukia jau 20 metų, tad norėjau perduoti savo žinias kuo geriausiai. Vežiausi prožektoriaus, implantų pavyzdžių ir skaidres, kurias padėjo padaryti sūnus.

— Kokį išpuį paliko stomatologijos kongresas?

— Kongresas paliko gerą išpuį, matyti, kad idėja daug darbo, panašus į stomatologų kongresus ruošiamas JAV, tik mažesnio masto. Idomu ir tai,

— Ir štai jau 1975 m. med. dr. prof. S. Čepulis, Lietuvos stomatologų patriarchas, savo paruoštamam vadovėlyje „Veido ir žandikaulių plastinių operacijų metodika“ (Kauno Medicinos institutas, 1975 m.) pirmą kartą Lietuvoje ir tuo pačiu buvusioje Tarybų Sąjungoje, aprašė dantų implantacijos metodą, vartojant titano metalą.

1981 m. prof. Čepulio vadovaujami, stomatologai dr. Antanas Černikis ir dr. Olegas Surovas pirmieji Lietuvoje ir tuometinėje Tarybų Sąjungoje pradėjo praktiškai dirbti implantologijos srityje.

1993 m. dr. Olegas Surovas, dirbantis Kauno Medicinos akademijoje, parašė pirmąjį rusų kalba implantologijos vadovėlį, išleista Maskvoje, „Dantų protezavimas implantatų pagalba“.

Pradėjus lietuviams praktiškai dirbti implantologijos srityje, i Lietuva atvažiavo daug stomatologų iš buvusių T. Sąjungos valstybių susipažinti ir mokytis implantologijos metodu.

Šiuo metu Lietuvoje yra keturi implantologijos specialistai: dr. Antanas Černikis, dr. Olegas Surovas ir dr. Juozas Jonaitis Kaune ir dr. Sigita Kriaučiūnas Klaipėdoje.

Dr. Antanas Černikis ir dr. Juozas Jonaitis yra apgynę disertacijos medicinos mokslo kandidato laipsnui gauti 1989 m. Maskvoje iš implantologijos srities.

Grįžus dr. Vaitkui iš Lietuvos, teko su juo pasikalbėti, ir jis mielai sutiko pasidalinti savo išpučiais.

— Kaip ilgai ruošėtės stomatologų kongrese skaitytai paskaitai?

— Ruošiausi ilgai, išstius metus, nes žinojau iš kolegų laišku, kad manęs laukia jau 20 metų, tad norėjau perduoti savo žinias kuo geriausiai. Vežiausi prožektoriaus, implantų pavyzdžių ir skaidres, kurias padėjo padaryti sūnus.

— Kokį išpuį paliko stomatologijos kongresas?

— Kongresas paliko gerą išpuį, matyti, kad idėja daug darbo, panašus į stomatologų kongresus ruošiamas JAV, tik mažesnio masto. Idomu ir tai,

— Ir štai jau 1975 m. med. dr. prof. S. Čepulis, Lietuvos stomatologų patriarchas, savo paruoštamam vadovėlyje „Veido ir žandikaulių plastinių operacijų metodika“ (Kauno Medicinos institutas, 1975 m.) pirmą kartą Lietuvoje ir tuo pačiu buvusioje Tarybų Sąjungoje, aprašė dantų implantacijos metodą, vartojant titano metalą.

1981 m. prof. Čepulio vadovaujami, stomatologai dr. Antanas Černikis ir dr. Olegas Surovas pirmieji Lietuvoje ir tuometinėje Tarybų Sąjungoje pradėjo praktiškai dirbti implantologijos srityje.

1993 m. dr. Olegas Surovas, dirbantis Kauno Medicinos akademijoje, parašė pirmąjį rusų kalba implantologijos vadovėlį, išleista Maskvoje, „Dantų protezavimas implantatų pagalba“.

Pradėjus lietuviams praktiškai dirbti implantologijos srityje, i Lietuva atvažiavo daug stomatologų iš buvusių T. Sąjungos valstybių susipažinti ir mokytis implantologijos metodu.

Šiuo metu Lietuvoje yra keturi implantologijos specialistai: dr. Antanas Černikis, dr. Olegas Surovas ir dr. Juozas Jonaitis Kaune ir dr. Sigita Kriaučiūnas Klaipėdoje.

Dr. Antanas Černikis ir dr. Juozas Jonaitis yra apgynę disertacijos medicinos mokslo kandidato laipsnui gauti 1989 m. Maskvoje iš implantologijos srities.

Grįžus dr. Vaitkui iš Lietuvos, teko su juo pasikalbėti, ir jis mielai sutiko pasidalinti savo išpučiais.

— Kaip ilgai ruošėtės stomatologų kongrese skaitytai paskaitai?

— Ruošiausi ilgai, išstius metus, nes žinojau iš kolegų laišku, kad manęs laukia jau 20 metų, tad norėjau perduoti savo žinias kuo geriausiai. Vežiausi prožektoriaus, implantų pavyzdžių ir skaidres, kurias padėjo padaryti sūnus.

— Kokį išpuį paliko stomatologijos kongresas?

— Kongresas paliko gerą išpuį, matyti, kad idėja daug darbo, panašus į stomatologų kongresus ruošiamas JAV, tik mažesnio masto. Idomu ir tai,

Pirmoje eilėje viduryje sėdi komp. Jeronimas Kačinskas ir Elena Kačinskienė. Su jais – Lietuvos muzikos akademijos Klaipėdos fakultetų pedagogai.

Nuotr. Antano Virbašiaus

kad buvo ir stomatologinės technikos, ir medžiagų paroda.

— Kokios yra pagrindinės stomatologų problemos?

— Pagrindinė problema yra privatizacija. Lietuvoje privacia praktika dabar verčiasi 16% stomatologų. Aišku, privaciai praktikuoti norėtų ir daugiau kolegų, tačiau sunku su paskolomis, nes nėra bankų sistemų paskoloms gauti, sunku nusipirkti įrangą, sunku ir su metalais, kurie reikalingi stomatologinėje praktikoje.

— Ar daug norinčių studijuoti stomatologiją?

— Norinčių studijuoti stomatologiją yra daug, tačiau patekti yra labai sunku, nes reikia laikyti konkursinius egzaminus. Į Kauno Medicinos akademijos stomatologijos fakultetą kasmet priimami tik 25 nauji studentai. Mokslas tęsiasi 10 semestru, tad studentams yra ir finansinių sunkumų.

— Kokios stomatologų nuotaikos?

— Stomatologus teko susitikti Druskininkuose, kongrese. Be to, dar buvau Kaune ir Klaipėdoje, kur skaičiau paskaitas ir su kolegomis atlikau praktikos darbus implantologijos srityje. Dauguma stomatologų yra jauni žmonės 35-40 metų amžiaus. Nors jų sąlygos sunkios, tačiau jie optimistai, tiki savo profesijos ir Lietuvos ateitimi.

— Ar Lietuvos implantologijos sritis yra atsilikusi nuo Vakarų?

— Implantologija Lietuvoje niekad nebuvo atsilikusi nuo Vakarų ir, sakytum, yra tokia, kaip pačiame lygyje.

Vienintelis dr. Vaitkus nusivylimas Lietuvoje buvo, jog po ilgos pažinties ir bendradarbiavimo laiškas, jau neberado gyvo prof. S. Čepulio, Lietuvos stomatologijos patriarcho.

O mes, Amerikoje gyvenantys lietuviai, galime džiaugtis, jog po ilgo, 20 metų trukusio, bendradarbiavimo tarp vieno lietuvių stomatologo Amerikoje ir stomatologų Lietuvoje, pasiekti tokie gražūs rezultatai.

Dalia Augūnienė

IR VĖL LIETUVOS TAKELIAIS

DANUTĖ PETRAUSKAITĖ

Kažin ar įsivaizdavo kompozitorius Jeronimas Kačinskas, 1944 m. nuo karo audrų pasitraukęs į Vakarų, kad jam teks didesnę gyvenimo dalį gyventi svetimuose kraštuose ir tik beveik po penkių dešimtmečių pertraukos vėl išvyti gimtinę. Daugeliui jo kolegų ir bendramyžių nepavyko sulaukti dienos, kada būtų atkurta nepriklausoma Lietuvos valstybė. Tačiau J. Kačinskui likimas nusišypsojo, ir jis 1991 m. rudenį pirmą kartą aplankė Lietuvą. Antrojo vizito metu, 1992 m. vasario mėn., kompozitoriui buvo įteikta Lietuvos valstybinė premija už chorinį kūrinį – „Misias, skirtas Lietuvos krikšto 700 metų jubiliejui ir karaliaus Mindaugo karūnavimui. Visai neseniai, paskutinėmis šių metų gegužės dienomis, J. Kačinskas atvyko į Lietuvą trečią kartą ir čia viešėjo porą savaitių. Pastarasis atsilankymas buvo labiau privatus. Kompozitorius džiaugėsi, galėdamas išvengti jį varginančių oficialių susitikimų ir turėdamas daugiau laiko pabendrauti su savo giminėmis bei senais pažįstamais. Nepaisant to, J. Kačinskas surado progą atvykti į Klaipėdą ir nors trumpam užsukti į Lietuvos muzikos akademijos (konservatorijos) fakultetą, o taip pat pasidalinti mintimis su Vilniaus kompozitoriais bei muzikologais.

J. Kačinską – garbaus amžiaus kompozitorius, šį pavasarį šventęs savo 86-ąjį gimtadienį. Jis šiandien yra bene vienintelis S. Šimkaus įsteigtos konservatorijos pirmosios mokslinei laidos atstovas. Klaipėdoje prabėgo visa kompozitoriaus jaunystė ir pirmieji savarankiškos muzikinės veiklos metai. Čia buvo sukurtos pirmosios chorinės dainos ir pirmieji instrumentiniai kūriniai, čia buvo rastas jausmų priglobstis, kai laikinosios Lietuvos sostinės muzikinės įstaigos atsisakė jo paslaugų.

Klaipėdoje J. Kačinską subrendo kaip simfoninio orkestro bei operos dirigentas. Sunku net suskaiciuoti visus koncertus, surengtus tuo metu veikusioje miesto koncertų salėje – Šaulių namuose. 1991 m., pirmą kartą kompozitoriui lankantis Klaipėdoje, i šiuos namus dar nebuvo galima patekti, nes juose šeimininkavo sovietų kariškiai. Tačiau dabar kompozitorius jau galėjo įžengti i šį pastatą, žvilgtelėti i sceną, kurioje jam teko koncertuoti ir kaip simfoninio orkestro artistui, ir kaip dirigentui. Tiesa, kariškių pėdsakai dar nebuvo ataušę – ant sienų kabėjo stendai su rusiškais pavadinimais, scenoje mėtėsi buvusių dekoracijų likučiai, tačiau J. Kačinską džiaugėsi, sužinojęs, kad šie namai atiteko Klaipėdos miesto kultūros skyriui ir čia bus atgaivintos senosios muzikinės tradicijos.

Kad J. Kačinską nėra abejingas Klaipėdai, įrodė jo neseniai sukurta kantata-suita, skirta miesto 749-osioms metinėms. Pernai, švenčiant šį jubiliejų, buvo atliktos pirmosios dvi naujojo kūrinio dalys. Neseniai kompozitorius parašė trečią ir ketvirtą dalį, visą ciklą pavadinęs „Baltijos“ vardu. Klaipėdiečiai planuoja artimiausioje ateityje sutelkti visas jėgas šios kantatos siutos atlikimui.

Nors kompozitorius jau pensijoje, tačiau jam kūrybinės energijos gali pavydėti net jauni menininkai. Sekmadeniais J. Kačinską vargonininkauja Bostono Šv. Petro bažnyčioje (vargonininko pareigas jis eina nuo 1949 m.) ir ruošiasi pažymėti šios bažnyčios besitartinantį jubiliejų nauju kūrinium, taip pat laikas nuo laiko rengia autorinius koncertus. Vienas ryškiausių tokių koncertų įvyko šių metų kovo 4 d. Jo metu skambėjo J. Kačinsko Nonetas, parašytas dar 1931-1932 m. Šis kūrinys čekų atlikėjų dėka yra apkeiliavęs daugelio Europos miestų koncertų sales, tačiau karo metais žuvus partitūrai, vėlesnių kartų klausytojams liko nežinomas. Neseniai Prahoje, Čekų noneto archyve suradus kūrinio gaidas, Nonetas iš naujo atgimė. Reikia tikėtis, kad jis suskambės ir Lietuvoje. Reikia taip pat tikėtis, kad kompozitorius pradžiugins mus ir naujais kūriniais, o gal dar kartą apsilankys Lietuvoje.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ŽAPOLIS
3208 1/2 West 95th St.
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS. VEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.

312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Jei esate vienišas, vyresnis negu 70, negeriantis, nuoširdus, ir jums reikalinga ne tik šeimyninė, bet ir nuosirdi gyvenimo draugė, — esu subrendusio amžiaus, ne pinigais, o talentais turtinga, religinga, išmintinga, simpatinga, prašau rašyti iš bet kurio Amerikos kampelio: **Modesta, 252 Newport, Detroit, MI 48215.**

U.S. SAVINGS BONDS
THE GREAT AMERICAN INVESTMENT

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar Parduodant
- Greitas ir Sažiningas Patarnavimas
- M.L.S. Kompiuterių ir FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas
- Perkame ir Parduodame Namus, Aptamentus ir Žemę.
- Pensininkams Nuolaidą.

FOR SALE
Oak Lawn, 3 bdrm., tri-level with 1 1/2 bathrooms; basement, attached 2 car garage; excellent condition.
\$178,000. Tel. 708-424-6075.

INVESTOR WANTED
3933 W. 63 St. 3-story bldg. has 3 stores, 5 apts, bsmt, 4-car brick garage, fenced yard.
Ref/Max Home Center
Ask for Frank Zic, tel. 312-735-6000

VYTAUTAS LANDSBERGIS

ATGAVĘ VILTĮ

Lietuvos Auksčiausiosios tarybos pirmininko kalbos, išleistos Kanadoje. Tai labai padrasinančios ir tikrovę atviroms akimis įžvelgiančios ir miniai pasakytos kalbos. Įžanga parašė PLB pirmininkas Vytautas Bieliauskas, išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, redagavo Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė. Leidinys turi 227 psl., gausiai iliustruotas. Šią knygą verta įsigyti ir perskaityti. Leidinys didelio formato. Knygos kaina 10 dol. Illinois gyventojams Tax 0.88 ct. Persiuntimo išlaidos: USA — 2 dol., Canada — 3 dol.

Užsakymus siųsti:

Draugas
4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Ready For A Real Challenge?

THE MARIANS OF THE IMMACULATE CONCEPTION

Responding to God with faith and trust in imitation of Mary. Founded in 1673, an international community of Priests and Brothers with locations around the world.

Contact:
Fr. Bill Hayward, M.I.C.
Vocation Director
Congregation of Marians
Thompson, CT 06277
(203) 923-9565

Name _____
Address _____
City _____
State _____ Zip _____
Phone () _____

II jame stomatologų kongrese Lietuvoje susitiko implantologai. Iš kairės: dr. Antanas Černikis; svečias iš JAV, paskaitininkas dr. Vladas Vaitkus ir dr. Juozas Jonaitis.

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. KEDZIE AVENUE
EVERGREEN PARK, IL 60642
TEL. (708) 422-3000
FAX (708) 422-3163

Jau daugiau, negu 25 metai, kai mūsų agetūra organizuoja grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir kitus kraštus geriausiomis kainomis. Maloniai ir sažiningai jus aptarnausime. Informacijai skambinti: **1-708-422-3000.** Darbo val.: **pirmad., antrad., trečd., ketvd. ir penktid. 9 v.r.—5 v.p.p., šeštad. 9 v.r.—1 v.p.p.**

Garūnų turgaus vaizdas iš pakraščio. Čia daiktai parduodami iš automobilių ir nuo prekystalių. Galima pirkti ir automobilius, ypač daug vakarietiškos gamybos.

MŪSŲ GRAŽIOSIOS LIETUVOS TURGŪS

Kiekviename Lietuvos mieste — mieste būna turgūs. Tai pigesnė nei krautuvės apsipirkimo vieta. Vieni parduoda, kiti perka. Būnant Lietuvoje, teko lankytis keliuose turguose: mažesniuose miesteliuose jie mažesni; mažiau parduodama, mažiau pirkėjų, dideliuose miestuose jie dideli, ir labai dideli. Turguose gali gauti visko, ko kartais net ir krautuvėse nėra.

Per „Antanines“ teko būti Jurbarko. Esame pakviestos ir pobūvi. Einam sveikinti Antanų. Atvežtos dovanos iš Amerikos lyg ir netinka vardinui proga. Nutariame nunešti puokštę gėlių. Kur jų gauti? Aišku, reikia eiti į turgų. Šeštadienis, giminaitis nuveža mus į turgų. O čia, atrodo, jau visas miestas atėjęs apsipirkti savaitgaliiui, o gal ir visai savaitei. Gėlių čia kiek nori ir kokių nori — didelę dalį turgaus užima pardavėjos su gėlėmis. Perkam patias gražiausias, o čia šalia — dar gražesnės. Pardavėjos, matydamos, kad mokam doleriais, visos siūlo. Prisipirkom didelį glėbį gėlių ir užmokėjom tik 5 dolerius. Mes patenkintos, ir pardavėjos laimingos. Lietuvoje labai populiarios gėlės. Mes Amerikoje gyvūnų gėlių taip nevertiname, o gal jos mums per brangios? Lietuvoje gyvūnų gėlių galima pirkti visur: turguje, krautuvėse, kioskuose. Visi jas perka, nors jos nėra pigios, perkant lietuviškais talonais. Bet kiekvienam bute, kiekvienose namuose visada yra įmerktos gyvos gėlės. Atrodo, kad lietuviai mažiau maisto nusiperka, bet gėlei visada pinigų suranda.

Teko matyti mažą turgų Šiauliuose. Sėdi moterėlės su daržovėmis, vaisiais ar kitom gėrybėm, kai parduoda, eina namo, kita ateina su savo prekėmis. Atrodo, labai populiarios saulėgrąžų sėklos. Sėdi močiutė su maišeliu saulėgrąžų sėklų: priešais keli puodukai — didesni ir mažesni. Prieina jaunuolis, už kelis talonus nusiperka puodelį sėklų, močiutė susuka trikampį maišuką iš laikraščio, supila sėklas. Jaunuolis susipila sėklas į kelių kišenę, eidamas traukia ir valgo, taip kaip Amerikos vaikai valgo sprogūzus.

Pats didžiausias turgus net tik Lietuvoje, bet turbūt ir visoje Europoje, tai garsusis Garūnų turgus prie Vilniaus. Dar Amerikoje būnant, buvo tiek girdėta apie Garūnų turgų, tai nutarėme, kad būtinai reikia rasti laiko ir tą garsenybę aplankyti.

Anksčiau turgus buvo pačiame Vilniaus mieste, bet kai išsiplėtė, o aplinkiniai gyventojai pradėjo skųstis triukšmu kitiokia netvarka, miesto valdžia turgų perkėlė į užmiestį. Turgus vyksta buvusioje Garūnų kaimelyje, iš kur ir kilo vardas. Jis spiečiasi prie kelio, kuris eina iš Vilniaus į Kauną.

Kadangi girdėjome daug negerų dalykų, kad ten šaudo, pjauna, vagia ir t.t., tai palikome rankinukus ir foto aparatus namie, įsidėjome kelis do-

lerius į kišenę ir, pažįstamų vežamos, leidomės į Garūnų turgų. Vilniaus apylinkės kalnuotos, tai iš tolo matyti visi kalnai kalneliai, nustatyti mašinomis ir autobusais. Pats turgus truputį lyg lomoje, ilgiausios pastogės, įvairūs kioskai — kiek tik akys užmato, o žmonių kaip skruzdžių skruzdelyne! Tikra pasaka iš „Tūkstantis ir viena naktis“. Žmonės suvažiavę autobusais iš Latvijos, Estijos, Lenkijos, Vokietijos, Turkijos, visų Rusijos valstybių ir kraštų, vieni pirkti, kiti parduoti. Ir ko čia nėra — nuo adatos iki namo, arklio, žmonos ir vyro. Čia parduoda šuniukus, kačiukus ir kitus gyvuliukus, batų, kokių nori, iš viso pasaulio suvežta, medžiagų — neužmatomos eilės ritinių. Sunku atpažinti, reikia pamatyti, nes čia visko yra ir viską gali pirkti pigiau nei krautuvėse. O valiu ta — kokia nori ir kokią turi: doleriai, talonai, rubliai, markės ar dar kitokia. Mieste, nuėjus į krautuvę, pardavėja dažnai klausia: kokia dolerio vertė šandien? Turguje pardavėjai puikiai žino visų valiutų kursą ir beveik jokių mašinelių ar kompiuterių labai greitai apskaičiuoja daiktų vertę bet kokia valiuta. Jie taip pat labai gerai moka atskirti netikrus pinigus nuo tikrų: paėmė dolerį, pažiūrėjo prieš šviesą, pabraukė pirštu — ir žino — tikras ar padirbtas. Suglamžytų dolerių neima, nes sunku juos patikrinti. Lietuvos Banko tarnautojai turbūt nėra tiek gabūs, kiek turgaus vaizbūnai.

Ėjome po turgų, žvalgėmės ir kai ką nupirkome. Šiauliuose dailės krautuvėje buvom nusipirkę iš gintarų klijuotą paveikslą už 15 dolerių, čia tokie pat paveikslai po 7 dolerius ir kiek tik nori! Nusipirkome gražius gintarinius auskarus už 30 talonų, tai turbūt bus tik 3 centai... Gintariniai karoliai 4, 5, ar 7 doleriai, pagal dydį. Mums, palyginus su Amerika, tai juokingai pigu. Lietuviams, kurie gyvena ir dirba Lietuvoje, tai gana brangu, bet turguje pigiau negu krautuvėje. Dėl saugumo — tai mums nieko neatsitiko ir nieko baisaus nematėme. Aišku, nereikia žiopsoti ir Amerikoje. Nueik į krautuvę ar kitą viešą vietą ir užsižiopsok, tuoj pat pasigesi rankinuko ar piniginių. Labai daug kalbama apie „mafiją“, kad jai prekiautojai turi mokėti apsaugos mokesčių. Būdamai turguje, nematėme nė vieno policininko, o kas nors turi palai-kyti tvarką, jei valdžia nesirūpina, tai aišku, atsiranda „privatininkai“.

Mes nematėme, bet sako, kad prekybininkai kiekvieną dieną jau nuo vidurnakčio atvyksta į turgų, dėsto savo prekes ir tvarkosi. Jie turi užsimokėti už vietą ir „mafijai“ už apsaugą. Kitas labai didelis turgus tai Vilniaus Kalvarijų — tai maisto turgus. Čia žmonės važiuoja nusipirkti maisto. Yra du dideli pastatai: vienas, kuriame par-

duodama mėsa. Kalnai visokios šviežios mėsos, suguldyta, sukabinta veršiai, kaulės, karvės, vištos ir t.t. Kokios tik nori mėsos ir kiek tik nori pirk, jei pinigų turi. Kitame pastate: duona, pyragai, tortai, dešros, skilandžiai sūriai ir t.t. Tarp tų pastatų kieme išrikiuoti stalai su įvairiomis prekėmis. Ko tik nori: įvairūs vaisiai, daržovės, kruopos, miltai, mielės, visokios iš viso pasaulio suvežtos kavos. Visko čia gausi. Ten senutė sėdi ant žemės, pasidėjusi puodynę grietinės. Jei nori, tau pasėms ir įdės į indelį. Toliau kreipšiu-kas, pilnas šviežių kiaušinių, o šalia — visos vežimas dežių su kiaušiniiais. Toliau bulvių sunkvežimis, kurias pardavinėja tautelės. Toliau gyvuliukų ir paukščių turgus. Visokių grynaveislių šuniukų, nors imk ir vežk į Ameriką — tokie jie gražūs! Kačiukai, viščiukai, ančiukai, žąsiukai, kanarėlės ir papugėlės... Dar toliau stovi puodžius, atvažiuojančius su visu vežimu. Tarp šiaudų gražiai puodai, gelėms sodinti ar pienui rauginti, išmarginti gėlytėm, papuošti. Nors čia yra maisto turgus, bet gėlių, kokių tik nori ir kiek nori: skintų, puoduose, ar daigų. Žmonės važiuoja apsipirkti į turgų, nes čia pigiau ir didesnis, įvairesnis pasirinkimas. Ne be reikalo rusai Lietuvą vadina „Mažąja Amerika“.

Perėjus tuos turgus, galvoji, kodėl mes siunčiame maisto siuntinius į Lietuvą? Už tuos dolerius, kuriuos išleidžiame siuntiniams pasiųsti, mūsų giminės Lietuvoje gali nusipirkti trigubai ar keturgubai geresnių daiktų...

Birutė Jasaitienė

LAIŠKAI

REIKIA IEŠKOTI BŪDŲ IR PRIEMONIŲ

Mūsų spaudoje dažnai randame minčių, jog daugelis Lietuvos institucijų neranda noro bendradarbiauti su tautiečiais, gyvenančiais užsienyje, siekiančiais jiems padėti. Dažnai atrodo, kad juo didesni mūsų tikslai, tuo didesnės kliūtys joms statomos Lietuvoje. Kaltiname 50 metų užsitęsusią komunistinę sistemą, kuri lietuvių paveikė ir privėdė prie tokios laikysenos.

Prieš dvejus metus, dar „American Dental Assistance to Lithuania“ organizacijai neegzistuojant, pradėjau ieškoti būdų, kaip padėti nualintai

odontologijos sričiai Lietuvoje. Kreipiausi į odontologijos profesorį Edwin J. Gasior, DDS, kuris svariu įnašu yra prisidėjęs prie dantų gydymo patobulinimo už Amerikos ribų. Jis mielai sutiko būti mano patarėju. Vos spėjus pateikti savo planus, jis pirmiausia mane perspėjo ir bandė išaiškinti, kad kolegos dantistai (Lietuvoje vadinami stomatologais) kituose kraštuose yra jautrūs, dirba savo namuose prieinamais ir įprastais jiems būdais. Kitų patarimų lengvai nepriima. Jis neturėjo mintyje tik Lietuvos stomatologus.

Aš tačiau maniau, kad mums, lietuviams, tos pačios tautos vaikams, tas negalioja, ir, nepaisydamas profesoriaus išspėjimo, dirbau toliau. Po ilgų ir didelių pastangų man pagaliau paaiškėjo, kad mano patarėjas buvo teisus. Ieškojau tolimesnės pagalbos, didinau savo patarėjų ratelį. Kreipiausi į kelis pasaulinio masto odontologus — pedagogus. Vienas jų, dr. Gordon J. Christensen iš Provo, Utah, atsiuntė mums patarimų, kuriuos jis išbandė per 20 metų, padėdamas kelti dantų gydymo lygį daugelyje pasaulio kraštų. Jo patarimai žymiai palengvino panaikinti mūsų kolegų Lietuvoje baimę ir abipusį nepasitikėjimą. Po to buvo lengviau prieiti prie vieningo mastymo ir tarpusavio sutarimo įrengti Kauno Medicinos akademijos Stomatologijos fakulteto patalpose šešių kėdžių vakarietišką dantų gydymo skyrių, kuriame iš Vakarų pasikeidami atvyks dantistai/ės arba burnos higienistai/ės ir kartu dirbs su studentais, rezidentais, kvalifikaciją keliančiais dantų gydytojais ir dėstytojais.

Leonidas Ragas, DDS
Itasca, IL

TVIRTAS ŪKININKAS — LIETUVOS ATEITIS

Vos 1918 m. buvo atkurta Lietuvos Nepriklausomybė, šiuo šūkiu buvo pradėta žemės reforma. To meto vyriausybės dėjo pastangas galimai greičiau Lietuvos artąjį ateitį ir įtvirtinti nuosavos žemės arimuose.

Turbūt ir Kovo vienuoliktojos signatarai toms pačioms viltimis pradėjo žemės ūkio reformų planus, kuriuos pavadinome „privatizacijos“ vardu. Tačiau šiandieninė vyriausybė tuos privatizacijos planus ne tik sustabdė, bet neteikia jokių paramos naujakuriams.

Vienas tokių naujakurių rašo, kad šiuo metu jo ūkio pajamos yra pinigai už pieno kombinatui (pieninei) pristatytą pieną. Jis kasdien pristato maždaug 40-50 litrų pieno. Tačiau kombinatas, kuris yra dar valdiškas, jau ištisus tris mėnesius už pristatytą pieną nesumokėjo nei vieno cento. Tad iš ko šis ūkininkas gali padengti kasdienines išlaidas?

Lietuvos ūkininkų sąjungos pirm. J. Čiulevičius tvirtina,

kad tokia padėtis yra visoje šalyje: maisto pramonės įmonės gamintojams yra skolingos per 12 mil. talonų. Žinoma, už skolą valdžia gamintojams jokių palūkanų nemoka, bet tos įmonės savo gaminius parduoda aukštomis kainomis.

Tokiomis sąlygomis ūkininkavimas darosi neįmanomas, o šiandieninė vyriausybė tik ir laukia, kad naujieji ūkininkai pasitrauktų iš savo naujai sukurto sodybų ir jų žemę vėl sugrįžtų atgal į „bendroves“.

Pasidarė labai mada šaukti visokias konferencijas. Daug brangaus laiko pašvenčiama kultūrinio bendradarbiavimo, švietimo ir istorinių paminklų apsaugos reikalams. Tačiau neteko girdėti, kad būtų prisiminti neįsprendžti kasdienio gyvenimo klausimai. Nuo jų išsprendimo daug priklauso ir visos Lietuvos ateitis.

Tad Lietuvos ūkininko buitį yra reikalinga daug daugiau ne tik valdžios, bet ir išeivijos, jeigu jau ne medžiaginės, tai bent moralinės paramos.

Jonas Daugėla
Ormand Beach, Florida

J. KOJELIS PASIKLYDO „SŪKURIUOSE“

Idomu buvo skaityti Juozo Kojelio straipsnį „Lietuvos politiniuose sūkuriose“ („Draugas“ — Nr. 138 — 1993.VII.21). Man užkliuvo jo teiginys apie tautininkus. Jis rašo: „Dar sunkesnis kelias Lietuvos tautininkams: jie negausūs, neturi ryškesnių asmenybių ir vargu susikalba su išeivijos tautininkais (bent Amerikoje), kurių dauguma su Kaziu Bobeliu atsidūrė Brazausko šalininkų stovykloje“.

Nemazai žinau apie Amerikos tautininkus. Ir kuo remdamasis J. Kojelis tvirtina, kad ju „dauguma... atsidūrė Brazausko šalininkų stovykloje“? Tai yra klaidinantis provokavimas ir neatitinka tautininkų nusistatymų. Kaip Lietuvos tautininkai, taip ir Amerikos lietuviai tautininkai yra opozicijoje.

Neišlaiko kritikos ir tvirtinimas, kad Lietuvos tautininkai „vargu susikalba su išeivijos tautininkais (bent Amerikoje)“. Man yra gerai žinoma, kad ryšiai tarp išeivijos (Amerikos) ir Lietuvos tautininkų yra artimi ir draugiški. Amerikos tautininkai, ypač jų vadovybė, daug padeda Lietuvos tautininkams. Ir čia negali būti jokios kalbos apie „vargu susikalbėjimus“.

O kad Lietuvos tautininkų nėra gausu, — visai suprantama: kiek metų ir su kokia neapykanta jie buvo visą laiką šmeižiami okupanto tarnų, o kartais prie to prisidedant ir kitų pažiūrų nariams. Vis dėlto tautininkai Lietuvoje stiprėja, jau turi nemažą skyrių ir narių. Seime yra trys tautininkai.

Teodoras Blinstrubas
Chicago, IL

A.†A. STASEI ŽIEDONIENEI

mirus, reiškiamame nuosirdžiai užuojautą Ateities klubo narei, dukrai NIJOLEI BALČIŪNIENEI su šeima, vyrui KAZIUI, sūnams su šeimomis bei artimiesiems.

Clevelando ateitininkai

INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS

Organizuoju grupines ir individualias keliones į Lietuvą ir visus kitus pasaulio kraštus žemiausiomis kainomis.

CARGO — siunčiame oro linija

„ŽAIBAS“ — virš 10 skirtingų paketų pasirinkimas su garantuotu pristatymu į namus Lietuvoje per 10 darbo dienų.

9525 South 79th Avenue
Mickery Hill, Minnola 60457
Tel. 708-430-7272

223 Kalvarijų gatvė
Vilnius, Lietuva
Telefonas: 77-76-67 ir 77-63-62

DRAGAS, antradienis, 1993 m. liepos mėn. 27 d.

5

1933 m. liepos 17 d. ties Sol-dinu, Vokietijoje žuvo Atlanto nugaletojai, lakūnai Stepas Darius ir Stasys Girėnas.

Pirmasis pasaulyje nepilnametis teismas pradėjo veikti Cook apskrityje, Čikagoje, 1899 m. liepos 1 d.

A.†A. ONA GIEDRAITIENĖ Barčaitė

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėse. Mirė 1993 m. liepos 24 d., sulaukusi 83 metų. Gimė 1909 m. gegužės 8 d. Lietuvoje, Jurbarko. Amerikoje išgyveno 44 m.

Nuliūdę liko: sūnus Arnoldas, marti Marilyn; sesuo Bronė Štangenbergienė; žentas James Lofgren; anūakai: Tomas, Tadas, Paulius, Lisa, Richard ir Pamela.

Velionė buvo žmona a.a. Vlodo ir motina a.a. Auksės Lofgren.

Atsisveikinimas su velione ketvirtadienį, liepos 29 d. 10 val. ryto Petkus-Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St. Po religinių apeigų 11 val. ryto, laidojimas privačios.

Nuliūdę: sūnus, marti, žentas, sesuo, anūakai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

PADĖKA A.†A. ONĄ TALLAT-KELPSAITĖ JURSKIENĖ,

mūsų brangiąją Mamytę ir Močiutę, liepos 14 d. palydėjus į Amžino Poilsio vietą, dideliame nuliūdime likę, mes vaikai ir vaikaičiai sujaudinti dėkojame visiems, dalyvavusiems laidojimo ir už pareiktas užuojautas mūsų skausme. Dėkojame už šv. Mišių aukas, už gėles ir aukas vaikų ir senelių namams Kalifornijoje.

Dėkojame kun. Kajetonui Sakalauskui už Mamytės lankymą ir aprūpinimą paskutiniu sakramentu. Dėkojame kun. Juozui Anderloniui už šv. Mišių atnašavimą ir laidojimo apeigas. Dėkojame Vytautui Volterui už atsisveikinimo žodį ir religinius skaitymus. Dėkojame vargonininkui Vytautui Matoniui ir solistei Onutei Pliuškonienei už giesmes. Dėkojame Reginei Raubertaitėi ir Gediminui Dragūnui už aukų rinkimą. Dėkojame karsto nešėjams. Ypatingą padėką skiriame Dariaui Dragūnienai už paguodą sunkiausiu metu.

Marijai Bigenienei ir jos laidojimo įstaigai esame dėkingi už tokią rūpestingą laidojimų sutvarkymą, už patarimus ir parodytą nuosirdumą.

Liūdintys: sūnūs Liutaveras ir Juozas su šeimomis ir duklė Snieguolė.

Philadelphia, PA.

A.†A. NELLIE VILŪNIENEI FELDMANN

mirus, vyrą, dukras LAIMĄ, RAMUNĘ ir VIDĄ ir jų šeimas nuosirdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Vida, Vytenis,
Algirdas ir Darius Šilai

A.†A. ANUPRUI TAMULYNUI

mirus, nuosirdžiai užjaučiame žmoną ANASTAZIJĄ, dukterį BIRUTĘ ir artimuosius.

Regina ir Vytautas Juchnevičiai

A.†A. JUOZUI MAČIOKUI

mirus, reiškiamame gilią užuojautą dukrai ALDO-NAI MAČIOKAITEI ir giminėms Lietuvoje.

Jolanta Burbaitė
Laura Kavoliūnaitė
Jolanta Narkevičiūtė
Loreta Jasiūnaitė
Romas Lagunavičius
Egidijus Jasiūnas

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Iki pasimatymo „Draugo“ gegužinėje, nors dėl to reikėtų ir atostogas sutrumpinti“, mums rašo dr. Leonidas ir Praurimė Ragai, kurie šiuo metu atostogauja Michigan, Wisconsin valstijose ir tvirtina, kad gamta čia primena vasarą, praleistas prie Tytuvėnų ežerų ir pušynų.

Linkėjimus iš Lietuvos siunčia visiems pažįstamiems dr. Irena Lunge, kuri yra Marketing katedros vedėja California State universitete. Lietuvoje ji lankosi Kauno Technologijos universitete (ji yra šio universiteto Administravimo fakulteto patiriamosios tarybos narė) ir tariai dėl galimybės surasti paramos Kauno Technologijos universitetui Californijoje.

„Draugo“ gegužinėje veiksiančiam „laimejimų statul“ vertingų dovanų pasaukojo Bronė Stangenbergienė ir p.p. Ragauskui – visi iš Cicero.

Gintė Damušytė, Lietuvos misijos Jungtinės Tautos pareigūnė, dalyvavo Lietuvių studijų savaitėje Dainavoje. Rugpjūčio 7 d., šeštadienį, ji padarė pranešimą ir dalyvavo simpoziume: Lietuva ir išeivija – pareigos ir realybė.

„Draugo“ gegužinė bus rugpjūčio 1 d., sekmadienį, tėvų Marijonų sodelyje prie „Draugo“. Programoje: 12 val. šv. Mišios, pietūs, atgaiva ir pabendraujimas prie smagios lietuviškos muzikos. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti, nes vieta yra graži ir lengvai pasiekama – 4545 W. 63rd St., Chicagoje. Bus palapinės, kurios apsaugos nuo saulės.

Skautų, vykstančių į Jubiliejinę stovyklą Rake, daiktai bus priimami Jaunimo centre ketvirtadienį, liepos 29 d., nuo 7 iki 9 val. vak. Visi daiktai privalo būti pažymėti atitinkančių spalvų juostelėmis: kaspiniškais („Lituanicos“ tuntu – raudona, „Aušros Vartų“, „Kernavės“ ir „Nerijos“ tuntu – geltona), turėti aiškiai užrašytą savininko, es pavarde, vardą ir tuntu pavadinimą. Tėvai prašomi patikrinti, kad stovyklon būtų gabenami tik pasimintų daiktų sąrašą sužymėti daiktai ir reikmenys. Visas bagažas bus gabenamas sunkvežimiu. Į autobusą bus galima pasiimti tik kuprinę.

x Lakūnai, Jonas Juknius ir Edvardas Slušnys, perskrie Atlantą, yra išteigėjai-nariai Lithuanian-American Historical Aviation Society Inc. (LAHAS). Norintys prisidėti prie skrydžio išlaidų padengimo ir ateities klubo planų, siųskite čekius (TAX ID 38-3113372): LAHAS, Jonas Treška, 2008 Birch Drive, N.W., Grand Rapids, MI 49504.

x Pardudame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniasukienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

Pasaulio Lietuvių centras Lemonte pirmasis įsigijo visą stalą į „Draugo“ banketą, kuris įvyks rugsėjo 26 d. Centro administratorius Romas Kronas banketo ruošos komiteto pirmininkei Marijai Remienei įteikė 500 dol. čekį už viso stalo bilietus. Kas drįstų tvirtinti, kad lemontiškiams nesvarbi lietuviška spauda?

Visi Marquette Parko namų savininkai, gyvenantys būsino Marquette Parko apsaugos rajono ribose, jau yra gavę registruotus laiškus iš Čikagos miesto savivaldybės, kviečiančius atvykti į apklausinėjimus ir diskusijas dėl nuosavybės mokestių pakėlimo, kad būtų galima apmokėti privačių apsaugos tarnybą, kuri patruliuotų apylinkę ir užtikrintų gyventojų saugumą. Apklausišiamas vyks liepos 29 d., ketvirtadienį, pradedant 10 val. ryto. Svarbiausia – bus parinkti atstovai ar atstovės, kuris dirbs kartu su meru Richard M. Daley, svarstant ir sprendžiant šiuos reikalus. Marquette Park Community Association-Southwest Parish ir Neighborhood Federation organizacijos reikalauja, kad būtų išrinkti 4 nariai, kurie atstovautų apylinkę. Marquette Parko Lietuvių namų savininkų draugija su tuo nesutinka, turėdama nuosavus reikalavimus ir pasiūlymus. Todėl yra labai svarbu, kad visi dalyvaudumėte minėtame susirinkime, pareikšdami savo valią distrikto ald. Virgil Jones, ald. Burke, kuris yra Finansų komiteto pirmininkas, o ypač miesto merui, kad surinktų mokestių pinigai yra mūsų ir už juos mes norime apsaugos savo apylinkę.

Jeigu yra norinčių važiuoti autobusu, paskambinti J. Bagdžiui 434-3713 arba K. Maldėnui 434-8274. Susidarius pakankamam skaičiui, autobusas bus užsakytas.

Ruth Kosmopoulos, Oak Lawn, Ill., pratesdamas „Draugo“ prenumeratą, atsiuntė ir 40 dol. auką.

Šv. Kryžiaus ligoninė parūpina neapmokamą transportaciją savo pacientams, kurie naudojasi ligoninės patarnavimais (tyrimai, „out-patient“ klinika ir pan.). Transportacija galima naudotis kasdien tarp 6:30 val. ryto ir 4:30 val. p.p. Jeigu kam tokios transportacijos reikia, skambinkite 471-5899 bent parą prieš.

Iš a.a. Jono Tijo no palikimo Tautos fonde gauta 19,250 dol. Po pagrindinio persitvarkymo Tautos fonde daro visa, kad atitiktų aukotojų valią.

x TIK \$35 kava, arbata, kakava, apelsinų koncentratas, aliejus, mėsos konservai, vitaminai – viskas užsienietiška. 55 sv. įvairaus maisto – \$98. Produktai užsienietiški, išskyrus mėsos gaminius ir sūrį. 45 sv. įvairaus maisto be mėsos – \$75. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

x PAGALBA LIETUVOS ŽEMDIRBIUI. Pristatom 6 rūšių traktorių nuo 2 cil. už \$1,350 iki 6 cil. už \$6,200. Pasirinkimas įvairių padargų traktoriams. Turim kultivatorių (sit down) su visais padargais \$650 US. Lietuvos rinkos kainos dažnai keičiasi, todėl nepatartina delsti. Siunčiam dolerius į Lietuvą ir pristatom dolerius į rankas. 4% už pasiuntimą + pristatymas. Siunčiant virš \$2,100 - 3% + pristatymas. Rašyti ar skambinti: KAIRYS BALTIC EXPEDITING Vytui ar Genei Kairiams, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Fax: (416) 643-8980.

Skaitykite ir remkite vienintelį išeivijos lietuvių dienraštį **DRAUGA**. Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime „Draugo“ dienraščiui (4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629).

DRAUGAS MŪSŲ IŠEIVIJOS PASIDIDŽIAVIMAS IR KULTŪROS ŠVYTYRYS.

Po Mišių Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje liepos 18 d., Dariaus ir Girėno šventėje: parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas, Jūratė Variakojienė, Antanas Vaivada, „Lituanicos“ lektuvas krikšto tėvas, ir Valentinas Ramonis, Dariaus-Girėno iškilimams organizuoti komiteto pirm. Nuotr. Jono Tamulaičio

Mūsų ir daugelio kitų lietuvių laikraščių bendradarbis žurnalistas Vladas Butėnas, po šio mėnesio pradžios padarytos sunkios operacijos dar vis negali pasveikti ir neišleidžia iš ligoninės. Būtu gražu, kad jo gausūs bičiuliai ir skaitytojai parašytų linkėjimų laiškus ir pasiųstų į jo namus: 9661 S. Karlov, #301, Oak Lawn, IL 60453. Ligoninės adreso ir vardo specialiai neskelsiame, kad nebūtų didelio ligonio varginimo, o laiškus iš namų žmona Dalia jam tikrai nuveš.

Šv. M. Marijos Gimimo parapijos biuletenyje šią savaitę yra raginimas susidomėti „Draugo“ gegužine ir gausiai joje dalyvauti. Gegužinė bus ateinančių sekmadienį, rugpjūčio 1 d., sodelyje prie Marijonų vienuolyno. Dėkojame klebonui kun. Jonui Kuzinskui už palankumą lietuviškai spaudai.

Mūsų bendradarbis rašyt. Algirdas Gustaitis šiuo metu lankosi Lietuvoje. Redakcijai ir visiems skaitytojams (per atvirlaiškį) siunčia linkėjimus iš Klaipėdos, Karaliaučiaus ir kitų vietovių.

Algis Augaitis iš Willow Springs, IL, pratesė „Draugo“ dienraščio prenumeratą dviem metams. Ir prie prenumeratos dar prijungė ir savo 40 dolerių auką.

Leopoldas ir Marytė Kupcikevičiai, veiklūs Čikagoje jūrų skautininkai, lankydami Lietuvoje, aplankė ir Kūniškėse vykusią Lietuvos skautų Jubiliejinę stovyklą, esančią puikiame pušyne prie Baltijos jūros. Dalyvavo stovyklos uždarymo lauke ir iškilimėse, apie kurias rašo: „Labai išpuilingas stovyklos uždarymo paradas prie pat Baltijos jūros kranto, vėliavų nuleidimas, saulei leidžiantis į jūrą. Nepamiršamas vaizdas!“ Geriausi linkėjimai Jubiliejinei stovyklon Rake besiruošiantiems Čikagos skautams ir skautėms.

x PAGALBA LIETUVOS ŽEMDIRBIUI. Pristatom 6 rūšių traktorių nuo 2 cil. už \$1,350 iki 6 cil. už \$6,200. Pasirinkimas įvairių padargų traktoriams. Turim kultivatorių (sit down) su visais padargais \$650 US. Lietuvos rinkos kainos dažnai keičiasi, todėl nepatartina delsti. Siunčiam dolerius į Lietuvą ir pristatom dolerius į rankas. 4% už pasiuntimą + pristatymas. Siunčiant virš \$2,100 - 3% + pristatymas. Rašyti ar skambinti: KAIRYS BALTIC EXPEDITING Vytui ar Genei Kairiams, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario. Tel. (416) 643-3334, Fax: (416) 643-8980.

PAMALDOS ŽUVUSIEMS LAKŪNAMS PAGERBTI

Beveik prieš metus laiko Valentino Ramonio, Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus direktoriaus, iniciatyva buvo sudarytas organizacinis komitetas Dariaus ir Girėno transatlantinio skrydžio 60-toms metinėms paminėti. Komitetą sudarė: garbės pirm. Gen. Lietuvos konsulas Vaclovas Kleiza, komiteto pirm. Valentinas Ramonis, vicepirm. – Jonas

Birutė Kozicienė, buvusi Lietuvoje nuo birželio 2 iki liepos 17 d. ir dirbusi su Lietuvos nelaimingaisiais, paminėdavo „Saulutę“ apie našlaičių ir vaikų be tėvų globos padėti, patvirtindama, kad steigia „Saulutės“. Lietuvos našlaičių globos biuro padalinį Floridoje. Adresas – 2987 S. Atlantic Ave. #1001, Daytona Beach, FL 32118, tel. 904-756-4971.

Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos klebonas kun. Anthony Puchenskis pasiūpino, kad šios savaitės bažnytiniam biuletenyje būtų paskelbta „Draugo“ gegužinė, o parapijiečiai paskatinti joje dalyvauti. Mes nuoširdžiai dėkojame Brighton Parko lietuvių parapijos klebonui už rūpestį lietuviškai spaudai.

Vyskupas Paulius Baltakis Jubiliejinėje skautų stovykloje Rake lankysis vidurinio savaitgalio metu – liepos 7-8 d. Vyskupas yra ilgametis skautas ir prityręs stovyklautojas, stovyklavęs lietuvių skautų stovyklose JAV-se ir Kanadoje. Jo atsilankymas Jubiliejinėje stovykloje visų stovyklautojų labai laukiamas.

Prie Dariaus ir Girėno paminklo Marquette parke liepos 18 d. kalba apylinkės distrikto atstovas ald. Virgil Jones, vienintelis miesto valdžios pareigūnas minėjime. Nuotr. Jono Tamulaičio

LIETUVIŲ CENTRO GEGUŽINĖ LEMONTE

Po perkūnijų ir audringo liepos 25 d. rytas nieko gero nežadėjo. Nors Pasaulio lietuvių centro sodelyje Lemonte buvo paruošti stalai ir saulės palapinės, didžioji salė su šaldymu irgi buvo paruošta priimti svečius. Čia turėjo būti ir PLB pirm. Broniaus Nainio, neseniai grįžusio iš Lietuvos pranešimas ir Dariaus-Girėno skrydžio 60 metų sukakties pagerbimas.

Po Mišių visi susirinko į didžiąją salę, perpildydami ją – apie 500 dalyvių.

Pradedant Dariaus-Girėno pagerbimu, centro kultūrinių renginių pirm. Bronė Nainienė trumpai nušvietė Atlanto nugalėtojų prieš 60 metų žygio svarbą visiems laikams, o ypač dabartinei Lietuvai ir mums išeivijoje. Paprašius tylos minutę ir atsisojimui prisiminti žuvusius Lituanicos didvyrius, ji užbaigė kalbą poeto žodžiais: „Geresnio paminklo didvyriams nebus, kaip vykdymas jų idealo“.

PLB pirm. Br. Nainys, visus pasveikines ir padėkojęs tiems, kurie rūpinosi jam susirgus ir būnant Santariškių ligoninėje Vilniuje, pradėjo su kelionės į Lietuvą 5-tą kartą bendra išvada: Lietuva dar nėra normali valstybė. Nors Lietuvos valstybinės institucijos išrinktos demokratiškai, bet valstybės funkcijos dar neveikia. Žmonės yra nusisukę nuo valdžios, kai nebesidomi. Praleidęs kiek laiko PLB būstinėje Vilniuje, i kurią tautiečiai kreipiasi visokiais reikalais, Br. Nainys dalyvavo Lietuvos kančios minėjime. Žygiavo su tremtiniais. Čia dalyvavo prof. V. Landsbergis, bet kitų vyriausybės narių nebuvo matyti. Kitas žygis buvo Naujoje Vilnijoje prie pirmųjų veži-

rengimo vicepirmininkė ir Aleksandras Atutis – Stasio Girėno pusbrolis, atvykęs iš Californijos. Sugrįžę iš atostogų, choristai labai gražiai atliko „Dieve, Dieve išklausyk... Dievas mūsų prieglauda“... ir kitas giesmes. Taip pat solo giedojo Margarita Momkienė. Svečiai iš Lietuvos labai gėrėjosi ir buvo nustebinti tokiu galingu choru ir atliekamomis giesmėmis. Pamaldos vyko ir kitose bažnyčiose.

Nors oras buvo labai karštas, bet daug moterų ir mergaičių vilkėjo tautinius drabužius, pagerbdamos mūsų didvyrius Darius ir Girėną, iškelusius mūsų mažos tautos vardą.

Pamaldoms pasibaigus, visi žygiavo į parapijos salę, o po kelių minučių rinkosi Maria Aukštesniosios mokyklos aikštėje paradiu.

Ant. Repšienė

mių į Sibirą geležinkelio bėgiu, kur vainiką padėjo prezidentas Algirdas Brazauskas. Charakteringa, kad pirmąjį žygi su V. Landsbergiu aprašė „Lietuvos aidas“, neminėdamas antrojo žygio, o antrąjį žygi su A. Brazausku aprašė „Tiesa“, neminėdama pirmojo žygio. Tokia dar egzistuoja „demokratija“ Lietuvoje. Todėl ir Lietuvos kančių istorija, kurios išleidimo imasi PLB, yra būtina dabar išleisti, kur būtų tikras kentėjusių ir tas kančias suteikusių vaizdas ir duomenys.

Lenkijos lietuvių sąskrydis Punske vyko ūkininko laukuose. Vėsus oras, sėdėjimas pievoje čia susirgino Br. Nainį. Sąskrydyje buvo apie 2,500 dalyvių. Programą atliko keli Lenkijos lietuvių tautiniai ansambliai. Dalyvavo ir ansambliai „Lietuva“. Sutarti susitikimai Varšuvoje su Lenkijos kultūros ministru ar jo pavaduotojais neįvyko. Tuo metu visi buvo išvykę į Gudiją. Nors lenkų valdžia finansuoja „Aušros“ lietuvių laikraščio leidimą, bet daug kur matyti lenkų dominavimo tendencijos.

Dėl „viešnagės“ Vilniaus Santariškių ligoninėje teko atšaukti susitikimus su prezidentu A. Brazausku ir kitais valdžios pareigūnais. Ligoninėje tebėra buvusi sovietinė tvarka ir nerūpestingumas. Dar blogiau, kai dabar vadinami iš prausyklos veidrodžiai, artimųjų paliktas šaldytuvuose maistas ligoniams. Blogiausia, kai gydė geriausius gydytojai, universitet profesoriai prašo sudaryti sąlygas atvykti į JAV bent pusmečiui padirbėti... prastu darbininku, kad, uždirbę keletą šimtų dolerių, grįžtų šeimai nupirktų buitinius reikmenis. Toks skurdus dabar yra gydytojų atlyginimas. Tokia bendra padėtis ligoninėje.

Vienoje Seimo sesijoje Br. Nainiui negavus žodžio, jį bent 15 minučių pavyko gauti nepasirodus, antroje Seimo sesijoje, svarstant pilietybės išeiviams klausimą. Nors Br. Nainys pateikė svarius argumentus dėl mūsų dvigubos pilnatiesės pilietybės, tam nepritarė eilė kalbėjusių Seimo atstovų. Tik vienas seimo atstovas karštai visus tikino, kad lietuviams išeiviams, tremtiniams, jų vaikams būtų suteiktos tos pačios teisės ir pilietybė, kaip ir lietuviams Lietuvoje. Taip kalbėjo Seimo atstovas dr. Kazys Bobelis.

Br. Nainiui teko kalbėti su Karaliaučiaus srities pareigūnu, kuris kilmę yra lietuvis, bet tarnauja tik Maskvai. Jis reikalavo iš ten išikūrusios Lietuvių Bendruomenės jam visišką subordinacijos, pateikiant protokolus, raštus ir pinigų. Jam buvo pasakyta, kad demokratijoje tokia kontrolė neįpraktikuojama.

Po pranešimo, matant PLB pirmininką sveiką ir linksma, linksmomis ir visa salę gaiviais baro gėrimais ir skaniais pietumis, paruoštais gausaus ir darbtaus centro moterų klubo. Gegužinėje buvo platinama Lietuvos dienraštis „Lietuvos aidas“, žurnalas „Veidas“ ir „Pasaulio lietuvis“.

Centro loterijos laimingus bilietus traukė R. Kronas, D. Gylėnė, A. Bakaitis, Br. Nainienė ir R. Rimkus, pravėdant G. Rimkienę. Marija Remienė visus pakvietė į „Draugo“ gegužinę.

Br. Juodelis

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.